

ØKONOMIPLAN 2022-2025

Revidert/endret etter kommunestyremøtet 16.12.2021

Os kommune vil:

Levere gode tjenester med vekt på innovasjon og nytenking – i samspill med innbyggere, næringsliv og frivillig sektor

Sikre et bærekraftig samfunn med tanke på kommende generasjoner

Sette gode medarbeidere og ledere i sentrum for utvikling

Innhold

1. Overordna føringer i budsjettarbeidet.....	4
1.1. Etske retningslinjer.....	4
1.2. FNs bærekraftsmål.....	5
1.3. Årsverk i Os kommune.....	6
1.4 Sykefravær i Os kommune.....	7
2. Økonomiske rammebetingelser	8
2.1.Statsbudsjettet.....	8
2.2. Frie inntekter- prognose 2021-2025.....	8
2.3. Lovgrunnlaget.....	10
2.4. Finansielle måltall og premisser.....	11
2.4.1. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene.....	11
2.4.2. Disposisjonsfondet i prosent av netto driftsinntekter.....	11
2.4.3. Netto lånegjeld i % av driftsinntektene.....	12
2.4.4. Egenkapitalandel av årets investeringer.....	12
2.5. Premisser.....	13
3. Utfordringer for Os i økonomiplanperioden	15
3.1.Befolkningssammensetningen.....	15
3.2.Ressurskrevende brukere.....	15
3.3. Koronapandemien.....	16
4. Konsekvensjustert budsjett 2022-2025.....	17
4.1.Konsekvensjustert budsjett 2022-2025.....	17
4.1.1.Framtidas skole.....	18
4.1.2.Helseplattformen.....	19
4.1.3. Helse og omsorg.....	20
4.2. Barnevernsreformen.....	20
4.3.Tiltak for å få balanse i økonomiplanen 2022-2025.....	21
4.4. Netto rammer til virksomhetene i 2022-2025.....	22
4.5.Skjema bevilgningsoversikt - drift 2022-2025 BFR § 5-4.....	22
4.6. Skjema økonomisk oversikt - drift, 2022-2025 BFR § 5-6.....	24
5. Administrasjon	26
5.1. Status.....	26
5.2. Fokusområder.....	27
5.2.1. Større omstillingsprosjekter.....	27
5.2.2. Innbyggerdialog og servicekontor.....	27
5.2.3 Beredskap og smittevern.....	27
5.2.4 Digitalisering.....	27
5.2.5 Kompetanseheving.....	27
5.2.6. Kompetansebank.....	28
5.2.7. Internkontroll.....	28
5.3. Interkommunale avtaler.....	29
5.4. Oppfølging næringsplan.....	29
6. Oppvekst	31
6.1. Status.....	31
6.2. Overordnede målsetninger.....	32
6.3. Framtidens skole i Os.....	33
6.4. Barnehagedekning og bygningsmasse.....	33
6.5. Os skole, bygningsmasse.....	35
6.6. Kulturskolen og bibliotek.....	35

6.7. Oppfølging av vedtatte planer	36
6.7.1. Folkehelseplan og trafikksikkerhetsplan	36
6.7.2. Barne- og ungdomsplan i Os kommune	36
6.7.3. Kulturminneplan	36
7. Helse- og omsorg	38
7.1. Status	38
7.2. Tiltak /temaer i perioden 2022- 2025	38
7.3. Tjenestetype – kapasitet	39
7.4. Oppfølging av vedtatte planer	40
7.4.1. Helse- og omsorgsplanen	40
7.4.2. Rus og psykiatriplan	41
7.4.3. Folkehelseplan	41
8. Kultur	42
8.1. Status	42
8.2. Satsingsområder	42
8.2.1 Arrangementer for barn og unge – UKM	42
8.2.2 Bibliotekutvikling	42
8.2.3. Andre kultur oppgaver	43
8.2.4. Samarbeid mellom kommune og frivilligheten	43
8.3. Oppfølging av vedtatte planer	43
8.3.1. Folkehelseplan	43
8.3.2. Kulturminneplan	44
8.3.3. Næringsplan	44
9. Kommunalteknikk	45
9.1. Status	45
9.2. Prioriterte områder i 2022	45
9.3. Oppfølging av vedtatte planer	46
9.3.1. Saneringsplan for vann og avløp	46
9.3.2. Folkehelseplan og Helse- og omsorgsplan	47
9.3.3. Kulturminneplanen	47
10. Byggforvaltning	48
11. Interkommunale samarbeid	49
11.1. Landbruksavdelingen - status	49
11.2. Oppfølging av prosjekter og planer	50
12.3. Oversikt over interkommunale avtaler	50
12. Investeringsbudsjettet	52
12.1. De enkelte investeringstiltakene	53
12.2. Årlige låneopptak og renteutgifter som følge av investeringsplanen	56
12.3. Oversikt årlig utvikling av gjeld i planperioden BFR § 5-7	56
12.4. Bevilgningsoversikt - investeringer 2022-25 BFR § 5-5, 1. og 2. ledd	57
13. Utfyllende forklaringer	59
13.1. Utvikling i lånegjeld, renter og fondsmidler	59
13.2. Andre inntekter	60
13.3. Akkumulert gjeldsforpliktelse til premieavvik	61
13.4. Bosetting og integrering av flyktninger	62
13.5. Lønnskostnader, prisvekst og arbeidsgiveravgift	63
13.6. Likviditet	63
14. Fylkesmannens kommunebilde	64
15. Oversikter over pågående prosjekter	64

1. Overordna føringer i budsjettarbeidet

Etter formannskapets behandling er det gjort noen endringer i dokumentet.

Feil i tabell under punkt 2.4.1 *Netto driftsresultat i % av driftsinntektene* er rettet opp. Under punkt 2.5 *Premisser* er et av punktene under Oppvekst gitt en mer utfyllende tekst. Det er tilført et nytt punkt 8.2.4 *Samarbeid mellom kommune og frivilligheten* under virksomhetsområdet Kultur.

Det er tilført et skjema under nytt punkt 12.3 *Oversikt årlig utvikling av gjeld i planperioden BFR § 5-7*. BFR henviser til Kommunelovens budsjettforskrift.

Opprinnelig punkt 12.3 er endret til punkt 12.4 *Bevilgningsoversikt – investeringer 2022-2025 BFR § 5-5*. Punktet er nå tilført et nytt skjema som viser detaljert bevilgningsoversikt, som skal samsvare med linje 1-4 i bevilgningsoversikten – investeringer BFR § 5-5 1. ledd.

1.1. Etske retningslinjer

Ansatte og folkevalgte i Os kommune skal møte innbyggere og brukere med respekt.

Faglige kunnskaper og faglig skjønn skal ligge til grunn i rådgivning, myndighetsutøvelse og tjenesteyting. Sammenblanding av ansattes og brukernes private og økonomiske midler skal ikke forekomme.

Forvaltning av samfunnets fellesmidler

Ansatte og folkevalgte i Os kommune skal være seg bevisst at de forvalter samfunnets fellesmidler på vegne av alle innbyggerne i kommunen. Kommunens ansatte og folkevalgte plikter å ta vare på kommunens ressurser på den mest økonomiske og rasjonelle måte, og skal ikke misbruke eller sløse med kommunens midler. Kommuneansatte og folkevalgte skal ikke tilegne seg personlige fordeler av kommunens ressurser, verken økonomiske midler, eiendommer eller andre eiendeler.

Habilitet

Alle som treffer beslutninger og tilrettelegger for beslutninger i Os kommune er bundet av forvaltningslovens habilitetsregler.

Ansatte og folkevalgte har en selvstendig plikt til å varsle overordnede om inhabilitet slik at man kan fritas fra videre befatning med saken. Ved tvil om inhabilitet skal den ansatte og folkevalgte forelegges spørsmålet for sin nærmeste leder.

1.2. FNs bærekraftsmål

Os kommune legger FNs bærekraftsmål til grunn for sin planlegging; jamfør planstrategien.

1.3. Årsverk i Os kommune

Årsverk pr virksomhet	Årsverk 31.12.2020	Årsverk pr sept. 21	Budsjett 22
Politikk	1,1	1,1	1,1
Ordfører og varaordfører	1,1	1,1	1,1
Kommunedirektør/Stab /støtte	8,5	8,5	8,5
1 økonomi, 1 personal, 1,5 IKT og 1 digitalisering, kommunedirektør	5,5	5,5	5,5
Servicekontor – faktura sjølkostfond, arkiv, tildeling bolig, service mm	3,0	3,0	3,0
Oppvekst	57,3	59,3	59,3
Oppvekstsjef	1,0	1,0	1,0
IKT ansvarlig	0,5	0,5	0,5
Os skole med SFO, Os kulturskole	27,6	27,9	27,9
Dalsbygda skole med SFO	8,0	7,0	7,0
Barnehagene *	20,7	22,9	22,9
Helse og omsorgstjenesten uten TFF	52,5	53,9	54,6
Stab- støtte og forvaltning, vikar innleie, prosjektleder Helseplattform mm	3,1	4,2	4,2
Verjåtunet	25,5	25,5	25,5
Helsetjenesten- rus og psykisk helse, helsestasjon, legekantor og fysioterapeut	9,5	9,9	10,5
Hjemmetjenesten	14,4	14,4	14,4
TFF	50,2	47,5	55,0
TFF	50,2	47,5	55,0
Kultur	3,2	3,2	3,2
Bibliotek, fritidsklubb, frivilligsentral, kulturkontor -	3,2	3,2	3,2
Kommunalteknikk	18,9	18,9	18,8
Virksomhetsleder for kommunalteknikk	1	1	1
Driftsavdelingen - 4 ,9 årsverk			
Vann- og avløp – 1årsverk	6,1	6,1	6,1
Svømmehall 0.2 årsverk			
Renholdsavd.	8,8	8,8	8,7
1 Plan/byggesak, 1 bygg- og driftsleder	3,0	3,0	3,0
Vertskommunesamarbeid	10	10	10
Lønnsavdelingen	3,0	3,0	3,0
Felles landbruksavd.	7,0	7,0	7,0
	201,7	201,9	210,5

*Alle i Os kommune skal få barnehageplass. Med bakgrunn i stort barnekull i 2020 og 2021, må Os kommune se på alternativer for organisering. Dette medfører at administrasjon vil legge fram en egen sak om både bemanning, organisering og lokaler innen 01.04.22.

Os kommune

ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

I denne tabellen er det antydnet 2 nye årsverk i barnehagene i 2022 men dette er foreløpig ikke innarbeidet i økonomiplan.

Årsverk utviklingen i Os kommune

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
197,5	194,9	180,4	182,7	184	182,3	179,1	193,4

Her inngår kun fast ansatte, og omfattes ikke av ubesatte stillinger. Engasjementer inngår ikke.

1.4 Sykefravær i Os kommune

Sykefraværsoversikt pr. mnd.					
Periode:	2017	2018	2019	2020	2021
Januar	8,20 %	6,40 %	10,8 %	6,3 %	7,9 %
Februar	6,40 %	7,60 %	9,6 %	7,1 %	7,3 %
Mars	8,50 %	6,40 %	8,5 %	9,1 %	5,9 %
April	7,40 %	6,60 %	6,4 %	7,3 %	8,5 %
Mai	6,70 %	5,90 %	6,3 %	5,6 %	9,4 %
Juni	5,90 %	5,80 %	4,8 %	4,9 %	9,1 %
Juli	3,30 %	4,80 %	5,2 %	3,9 %	9,1 %
August	3,70 %	5,90 %	5,5 %	4,8 %	9,3 %
September	5,50 %	7,70 %	4,7 %	5,4 %	12,3 %
Oktober	5 %	8 %	5,9 %	7,0 %	9,1 %
November	4,10 %	8 %	5,6 %	8,1 %	8,9 %
Desember	6,80 %	8,8 %	5,0 %	7,4 %	

Totalt	6,20 %	7,00 %	6,6 %	6,5 %	
Periode:	2017	2018	2019	2020	2021
1 kvartal	8 %	6,80 %	9,7 %	7,6 %	7 %
2 kvartal	6,40 %	6,10 %	6,0 %	6,1 %	9 %
3 kvartal	4,30 %	6,10 %	5,1 %	4,7 %	10,3 %
4 kvartal	5,80 %	8,40 %	5,5 %	7,5 %	

Dersom ansatte i Os kommune har et sykefravær på 6,2 %, fordelt med f.eks. 2,3% i arbeidsgiverperioden og 3,9 % utover dette, så koster dette Os kommune 3.1 millioner. Staten dekker resterende 3, 4 millioner. Dette viser viktigheten av god arbeidsgiverpolitikk og kontinuerlig fokus på de ansatte.

Hvis sykefraværet i Os kommune øker med 1 % utgjør dette ca. 500.000. Dette avhenger av om hvor stort innleie av vikarer det blir ved fravær.

God arbeidsgiverpolitikk er et viktig satsingsfelt og det handler om at vi evner å løse utfordringer der og da og på lavest mulig nivå.

2. Økonomiske rammebetingelser

2.1. Statsbudsjettet

Solberg-regjeringen:

I statsbudsjettet som ble fremlagt av Solberg-regjeringen, var det lagt opp til en realvekst i de frie inntektene for 2022 med 1,6 mrd. for kommunesektoren.

- 75 mill. til styrking av tiltak innenfor barn og unges psykiske helse i forhold til en nasjonal utrulling av fritidskort
- 100 mill. i økning på realveksten for flere barnehagelærere i grunnbemanning
- Skattenes samlede inntekter er beregnet til 40 % av totale inntekter
- Lønns- og prisveksten er anslått til 2,5 % fra 2021 til 2022 (deflator)
- Basistilskudd for fastleger forslått økt med kr 51 mill.
- Inntektsgradert foreldrebetaling på SFO
- Innslagspunkt ressurskrevende tjenester økes med kr 50.000 utover lønnsvekst

Støre-regjeringen:

Regjering Støre har i sitt framlagte budsjett en økning i realveksten for kommunesektoren med 2 mrd. i forhold til Solbergregjeringen.

- Innslagspunkt ressurskrevende tjenester reduseres ned til 1,47 mill. pr bruker
- Bredbåndsutbygging foreslås økt med 100 mill.
- Tilskudd til at alle barn og unge skal ha mulighet til mestring og samfunnsdeltakelse økes med kr 50 mill.
- Forslag på økt bevilgning til prioritering av lavterskeltilbud for barn og unge med psykiske plager og begynnende rusmiddelproblemer med kr 5 mill. for å få med flere pilotkommuner
- For flom og skredsikring foreslås bevilgningen å økes med 28 mill.
- Utprøving av bygdevekstavtaler, forslag på å avsette kr 10 mill. for pilotprosjekt

2.2. Frie inntekter- prognose 2021-2025

I tabell under er det oversikt over frie inntekter; som omfatter rammetilskudd og skatteinntekter, for året 2020 og prognose for årene 2021-2025.

Prognose for 2021 har endret seg en del fra vedtak på budsjett i desember 2020 og frem til prognose ved fremleggelse av statsbudsjett for 2022. Det er derfor laget en egen tabell for dette, se tabellen under.

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

Budsjett og resultat året 2020 + endring av prognose for 2021 fra desember 2020 til 10. november 2021:

I hele 1000 kr	Opprinn. budsjett v/vedtak for 2020	Regnskap 2020	Prognose v/budsjettvedtak for 2021	Prognose for 2021 våren 2021	Prognose 2021 ny regjering
Innbyggertilskudd	47 709	47 709	47 071	47 071	47 071
Utgiftsutjevning	20 609	20 609	18 806	18 806	18 806
Overgangs- og nyordninger-INGAR	928	928	2 051	2 051	2 051
Saker særskilt fordeling, inkl. barnevernsreformen, helsestasjon skolehelse	994	994	411	411	411
Småkommunetilskudd	5 875	5 875	6 034	6 034	6 034
Ordinært skjønn	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Ekstra skjønn TFF					3 042
Koronapandemien	0	2 297		2 839	2 839
RNB	0	396	27	156	156
Sum rammetilskudd uten inntektsutjevning	77 615	80 308	75 900	78 868	81 910
Netto inntektsutjevning	13 888	-6 024	13 620	4 489	4 166
Sum rammetilskudd	91 503	74 284	89 520	83 357	86 076
Skatt på formue og inntekt	44 664	68 420	46 780	55 765	57 769
Sum frie inntekter	136 167	142 704	136 300	139 122	143 845

For Os kommune betyr statsbudsjettet følgende for driftsbudsjettet 2022-2025:

Kr 100.000 mindre i rammetilskudd for 2022 sammenlignet med forventet i 2021.
 kr 500.000 mer i skatteinntekter enn for 2022 sammenlignet med 2021, før forslag fra administrasjonen på tiltak med kr 2 mill. i ekstra skatteinntekter, se kap.4.3.

Kr 11,5 mill. mer enn første prognose for 2021 (+ 2 mill.). Skatteinntekten avhengig av det generelle skattenivået for hele landet.

Noe kompensasjon fra staten for å rette opp pris- og lønnsvekst i 2022, forventes å bli 2,5 %.

Eiendomsskatt – statlig endring i promillesats fra 5 til 4 promille ble gjort i 2021. Dette utgjør 1,3 mill. mindre i inntekt for 2022, slik det ble i 2021.

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

Prognose for årene 2022-2025, hvor det er satt opp tre kolonner for året 2022. Dette for å vise endringer på prognoser fra kommuneproposisjonen som kom i vår til ny regjering la fram sitt budsjett i november:

I hele 1000 kr	Prognose 2022 etter kom.prop i vår	Prognose 2022 etter fremlagt stats-budsjett	Prognose fremlagt av ny regjering 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025
Innbyggertilskudd	49 850	48 713	48 713	48 801	48 814	49 051
Utgiftsutjevning	19 214	21 758	21 758	21 758	21 740	21 704
Overgangs- og nyordninger-INGAR	2 000	-90	-90	2 000	2 000	2 000
Saker særskilt ford, inkl. barnevernsreformen, helsestasjon skolehelse	277	1 257	1 257	1 257	1 257	259
Småkommunetilskudd	6 185	6 034	6 034	6 034	6 034	6 034
Ordinært skjønn	1 500	600	600	1 000	1 000	1 000
Ekstra skjønn TFF		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Koronapandemien	0	0	0			
Tillegsnr. ny regjering			527	582	582	582
RNB	0	0	0	0	0	0
Sum rammetilskudd uten inntektsutjevning	79 026	81 272	81 799	84 432	84 427	83 630
Netto inntektsutjevning	4 144	3 724	4 204	4 204	4 204	4 204
Sum rammetilskudd	83 170	84 996	86 003	88 636	88 631	87 834
Skatt på formue og inntekt *	57 300	58 004	60 312	60 312	60 312	60 312
Sum frie inntekter	140 470	143 000	146 315	148 948	148 943	148 146

* Prognosemodellen la opp til en årlig skatteinntekt for Os på kr 58.312.000 for hele planperioden. Administrasjonen har lagt inn netto tiltak på kr 2 mill. ekstra i skatteinntekter på formue og inntekt for alle år i planperioden, se pkt. 4.3.

2.3. Lovgrunnlaget

[Forskrift om regnskap, budsjett mm](#)

[Kommuneloven](#)

[Økonomireglement-Os-kommune-vedtatt-2017.pdf](#)

Særlovgivningen for ulike virksomheter.

2.4. Finansielle måltall og premisser

Kommunen har mål om sunn økonomi; som kan måles mot økonomiske handlingsregler:

1. Netto driftsresultat på minst 2%
2. Frie midler på disposisjonsfond på 10 % av driftsinntektene
3. Netto lånegjeld, fratrukket sjølkost og selvfinansierende tiltak og videreutlån, innenfor 70 % av driftsinntektene
4. Egenkapitalandel for investeringer på minst 20 %

- Hensikten med måltallene er at kommunen skal ha handlefrihet for å takle uforutsette endringer av driftsvilkår, samt at kommunen skal ha egenkapital til investeringer.

2.4.1. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene

Netto driftsresultat i % av driftsinntekter

Årstall, tall i hele tusen	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Netto driftsresultat	5 770	4 086	11 401	6 442	1 486	15 756	-3 056	-6 030
Driftsinntekter	198 112	206 747	216 818	218 273	213 788	241 111	217 066	227 091
Netto resultatgrad	2,91 %	1,98 %	5,26 %	2,95 %	0,70 %	6,53 %	-1,41 %	-2,66 %

Netto driftsresultat i prosent i av driftsinntekter for årene 2015-2022. 2021-2022 kun anslag.

Måltallet viser forholdet mellom inntekter og utgifter, og dermed hvordan driften går i balanse. Korrigert netto driftsresultat korrigerer for elementer som ikke representerer reelle inntekter, premieavvik på pensjon og inntekter til bundne avsetninger. Framskrivningene er gjort etter forslag til ny økonomiplan.

Teknisk beregningsutvalg anbefaler kommunene å budsjettere med et netto driftsresultat i størrelsesorden + 2 %. Os kommune sitt langsiktige mål er en prosentsats på minimum + 2 % hvert år.

2.4.2. Disposisjonsfondet i prosent av netto driftsinntekter

Disposisjonsfond fratrukket premieavvik i forhold til totale driftsinntekter

Årstall, tall i hele tusen	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Totale driftsinntekter	198 112	206 747	216 818	218 273	213 788	241 111	217 066	227 091
Disposisjonsfond	8 341	13 911	11 521	11 556	10 245	26 075	22 514	17 214
Prosent	8,71 %	11,32 %	10,02 %	10,82 %	11,92 %	17,50 %	10,37 %	7,58 %

2021-2022 kun anslag.

Frie midler på disposisjonsfond på 10 % av driftsinntektene. For å sikre en økonomisk buffer til uforutsette hendelser er det hensiktsmessig å bygge et disposisjonsfond.

Tabellen er beregnet ut fra at kommunen bruker kr 3 mill. i 2021 og kr 5,2 mill. av disposisjonsfondet i 2022.

2.4.3. Netto lånegjeld i % av driftsinntektene

Netto lånegjeld i % av driftsinntekter

Årstall, tall i hele tusen	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Netto lån	138 897	157 234	165 178	160 234	159 215	167 524	172 010	197 278
Driftsinntekter	198 112	206 747	216 818	218 273	213 788	241 111	217 066	227 091
Netto lånegjeld	70,11 %	76,05 %	76,18 %	73,41 %	74,47 %	69,48 %	79,24 %	86,87 %

2021-2022 kun anslag.

Vi har beregnet netto lånegjeld fratrukket startlån, selvfinansierende tiltak og selvkostområdene innenfor vann og avløp. Vi har lagt inn en forutsetning om at vi kun betaler minsteavdrag på lån hvert år i planperioden. Gjeldssaldoen baserer seg på hvor mye lån vi skal ta opp hvert år ifølge investeringsbudsjettet minus forventede avdragsinnbetalinger.

Os kommune sitt langsiktige mål er at netto lånegjeld fratrukket selvkost, selvfinansierende tiltak og videreutlån (startlån) skal være innenfor 70 % av driftsinntektene våre.

2.4.4. Egenkapitalandel av årets investeringer

Egenkapitalandel av årets investeringer

Årstall, tall i hele tusen	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Finansieringsbehov	23 279	35 535	33 356	15 502	36 231	40 989	34 935	47 850
Bruk av lån	7 067	27 706	22 047	7 417	12 654	18 076	19 460	39 090
Egenkapitalandel av inv.	16 212	7 829	11 309	8 085	23 577	22 913	15 475	8 760
Egenkapitalandel av årets investeringer	70 %	22 %	34 %	52 %	65 %	56 %	44 %	18 %

2021-2022 kun anslag.

For å kunne bære driftskonsekvensene av investeringstiltak bør kommunen bidra med egenkapital, og begrense gjeldsvekst, renter og avdragsbelastning. Egenkapitalandel for investeringer på 20 %.

Os kommune sitt langsiktige mål er at egenkapitalandelen på investeringer skal være på minimum 20 %.

2.5. Premisser

Ifølge ny kommunelov skal kommunestyret legge inn premisser for bruken av bevilgningene i økonomiplanen. Mange av våre premisser ligger allerede i vedtatt økonomiplan for årene 2021-2024.

Ny kommunelov presiserer at premissene skal synliggjøres i økonomiplanen. Revisjon Midt-Norge har gitt beskjed om at både mål og premisser knyttet til bevilgningene skal være angitt. I årsregnskapets årsberetning skal det beskrives om mål og premisser i budsjettet er fulgt. Det dreier seg om disposisjoner i regnskapet som ikke har hjemmel i bevilgning, mangelfull eller manglende gjennomføring av kommunestyrets budsjettvedtak

Kommunestyret gir sine premisser gjennom vedtatte planer og overordna strategier. Disse er integrert i virksomhetene satsinger; se kapittel 5-9. Dette gjelder blant annet kommuneplanens samfunnsdel, næringsplan, kulturminneplan, kommuneplan, folkehelseplan, helse- og omsorgsplan, økonomireglement, regler for næringsfond, innkjøp, finansreglement, saneringsplan for vann og avløp, interkommunale samarbeid, IKT-strategi, en del avtalebaserte tjenester mm.

Noen premisser:

Interkommunale avtaler:

- Vedtak om interkommunalt samarbeid som alternativ til større kommune

Administrasjonen:

- Kommunen skal ha bemannet servicetorg
- Kompetansebanken skal fortsette og innsparing tallfestes direkte på virksomhetene
- IKT-strategi der vi tar i bruk nasjonale fellesløsninger
- Automatiserer der det er mulig ut fra et kost/nytte-perspektiv

Oppvekst:

- Etablerer en skole med fokus på å ta vare på det beste fra begge skolene fra skoleåret 23/24
- Øke undervisningstilbudet til voksne innenfor kulturskolen
- Redusere og kvalitetssikre andel spesialundervisning med fokus på tilpasset opplæring
- Større fleksibilitet med bruk av pedagoger og assistenter både i skole og barnehage
- Opprettholde ungdomsskole i egen kommune
- Beholde og videreutvikle kulturskolen slik den er i dag
- Barnehageplass for alle som søker om plass

Helse- og omsorg:

- Velferdsteknologi videreutvikles og brukes der det er mulig
- Drifte legekantoret med 3 legehjemler og bygge nytt legekantor
- Bruke IMA-avtalen aktivt
- Styrke samarbeidet mellom sykehjem og hjemmetjenesten
- Fullføre prosjekt om å flytte oppgaver fra personer med helsefaglig bakgrunn til annen type kompetanse; jamfør mangel på både leger og sykepleiere
- Fortsette samarbeidet med frivilligheten

- Leve trygge og aktive liv- leve hele livet og ulykkesforebygging
- Innbyggere skal få bo hjemme så lenge som mulig
- Bekjempe barnefattighedsproblematikk

Kultur:

- Os kommune skal ha likt tilbud i fritidsklubb, svømmehallen og Oshallen som i dag
- Ha egen kultursjef i kommunen
- Fortsette med støtte- og sponsoravtaler
- Tydeliggjøre kulturminner som ressurs i samfunnsutviklingen
- Bidra til at kulturarven blir forstått og brukt som premiss og ressurs for framtidig bruk av landskap, arealer, bygninger og anlegg

Kommunalteknikk:

- Selge bygninger som ikke har vesentlig bruk og som er lite økonomiske
- Finne beste dekningsgraden for private planer, byggesak og oppmåling, kvalitetssikring av tallene i budsjettet for 2022
- Mest mulig utleie av svømmehall og Oshallen til riktig utleiepris
- Bygge ut bredbånd i hele kommunen
- Satsing på landbruk og reiseliv for å stabilisere eventuelt øke antall arbeidsplasser i kommunen
- Energisparende tiltak i bygg
- Saneringsplan: godt drikkevann, klimatilpassing, avløpstiltak, overvåkningssystemer

Finans:

- Minsteavdrag på lån som tidligere vedtatt

3. utfordringer for Os i økonomiplanperioden

3.1. Befolkningssammensetningen

Inntektene i en kommune fordeles etter antall innbyggere og sammensetningen i befolkningen. Inntektssystemet for kommunesektoren er sammensatt med det formålet å utjevne forskjeller imellom kommunene, slik at alle kommuner i størst mulig grad skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne.

Reduksjon i innbyggertallet gir en direkte reduksjon i rammetilskuddet fra staten. Staten legger opp til at kommunen må kutte tilsvarende i tjenesteproduksjonen hvis kommunen får færre innbyggere. Klarer ikke kommunen å kutte tilsvarende tapet i rammetilskudd, så vil nettokostnaden på tjenesteproduksjonen øke.

Framskrivning av befolkningen fram mot 2030, viser at Os kommune vil få færre barn i aldersgruppa 0-16 år. Den viser også at den eldre befolkning øker og det vil bli større utgifter innenfor pleie og omsorgstjenester i Os. Det vil si at kommunen bør redusere utgiftene innenfor oppvekst og øke den innenfor pleie og omsorg. Dette var også bakgrunnen for Framtidas skole i Os.

Se KOSTRA statistikk for Os kommune, kommunenummer: 3430
<https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra>

3.2. Ressurskrevende brukere

I 2022 er lønnsrammen til tjenesten for ressurskrevende brukere beregnet til ca. 39 mill. Årsverkene forventes å ligge på cirka 55 årsverk i 2022, en økning på 5 fra 2020. Os har et tett samarbeid med Røros kommune innenfor TFF, med engen barnebolig på Røros. Dette gjør først og fremst økningen for 2022.

Dette betyr følgende endringer i konsekvensjustert budsjett:

	2019	2020	2021	2022
Lønnsutgifter	26 mill.	29 mill.	42 mill.	39 mill.
Refusjon fra Staten	9,6 mill.	11 mill.	18 mill.	18 mill.
Netto lønnsutgifter	16,4 mill.	18 mill.	24 mill.	21 mill.

Innslagspunktet for statlig støtte i 2021 er på 1,47 millioner pr bruker, hvis forslag fra Støre-regjeringen blir vedtatt i statsbudsjett. Dette betyr at kommunen må dekke en egenandel på 1,47 millioner pr bruker, før vi får refusjon fra staten på ordningen. Kommunen får deretter dekt 80 % av lønnsutgifter til TFF.

3.3. Koronapandemien

Os kommune har hatt mye ekstra utgifter som følge av Covid-19. Det handler om lønn og en god del smittevernutstyr. Ekstra renhold har vært nødvendig spesielt innenfor helse og omsorg, og på vårt kjøkken i forbindelse med sykehjemmet.

Os kommune følger nasjonale retningslinjer.

Administrasjonen har ikke lagt inn merkostnader til Covid- 19 i budsjett for 2022, da vi håper at pandemien er på retur. Hvis det blir merkostnader, så forventer vi at dette dekkes av Staten.

Totale merkostnader var pr 31.10.21 på nesten kr 3 mill. + vaksineringsutgifter på kr 665.775.

Vaksineringskostnader og Covid-19-utgifter pr 31.10.2021 og totale utgifter for 2020

Tjenesteområde	Utgifter vaksinering pr 31.10.2021	Utgifter pr 31.10.2021	Totale utgifter 2020
1 Sentraladministrasjon	0	203 710	513 980
2 Oppvekst	0	314 812	353 967
4 Landbruk	0	0	19 598
5 Helse og omsorg	665 775	2 091 386	4 322 499
8 Kultur	0	2 723	6 414
9 Kommunalteknikk	0	380 701	823 891
Sum	665 775	2 993 333	6 040 349

Kommunen har mottatt kr 2.839.000 hittil i år på dekning av koronautgifter fra staten ifølge prognosemodellen fra KS. Kommunen har mottatt kr 173.000 for dekning av vaksineringskostnader, som er inkludert i dette beløpet.

Staten har lovt at kommunene skal få dekket alle kostnader på vaksinasjonsutgifter. Kommunen fikk ingen flere skjønnsmidler ved utbetaling i november.

4. Konsekvensjustert budsjett 2022-2025

Os kommune legger til grunn «Prognosemodellen» fra KS. Forutsetningene for økonomiplanen er noe endret fra og med 2023. Tidligere har vi lagt inn pris- og lønnsvekst for hvert år, men fra i år er dette endret til kun å gjelde 2022. Dette etter drøftinger med flere nabokommuner. Endringen betyr at de fleste inntekter og utgifter står uforandret i alle fire årene. Det blir derfor lettere å se endringer i planperioden.

I det fremlagte «Konsekvensjusterte budsjettet for 2022-2025» ligger det inne følgende forutsetninger:

- Drift er basert på dagens driftsnivå med lønns- og prisjustering for 2022
- Kommunestyrevedtak og kjente endringer er lagt inn
- Skjønnsmidler for 2022 med kr 3,6 mill. og med 4 mill. for de etterfølgende årene
- Det forutsettes ekstraintekter innenfor TFF
- En del inntekter fra INGAR for hvert år i planperioden utenom 2022.
- Rentegjennomsnittet er lagt inn med cirka 1,8 % for hele økonomiplanperioden.
- Det er ikke lagt inn mottak av nye flyktninger i planperioden, da Os kommune ikke oppfyller kriteriene
- Det er ikke lagt inn bruk av disposisjonsfond
- Alle avskrivninger er flyttet over til finans fra og med 2022
- Avdrag på investeringslån er uendret til kr 7 mill. for 2022, men øker i planperioden

4.1. Konsekvensjustert budsjett 2022-2025

Dersom dagens driftsnivå videreføres med de nye inntektsforutsetningene, vil driften gi følgende ubalanse for økonomiplanperioden 2022 – 2025. Tallene er justert etter statsbudsjettet som ble presentert i november:

I hele tusen	Regnskap	Opprinn. budsjett	Reg. budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2020	2021	2021	2022	2023	2024	2025
Skatt, eiendomsskatt og rammetilskudd	-151 644	-142 830	-142 830	-151 283	-153 915	-153 910	-153 113
Andre generelle driftsinntekter	-3 514	-2 445	-2 445	-1 950	-1 950	-1 950	-1 950
Overføringer og tilskudd fra andre	-53 119	-36 466	-36 302	-35 467	-35 467	-35 467	-35 467
Brukerbetalinger + salgs og leieinnt	-32 833	-35 324	-35 488	-36 391	-36 391	-36 391	-36 391
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>-241 111</i>	<i>-217 066</i>	<i>-217 066</i>	<i>-225 091</i>	<i>-227 724</i>	<i>-227 719</i>	<i>-226 922</i>
Lønn- og sosiale utgifter	140 129	143 538	143 538	153 312	153 312	153 312	153 312
Kjøp av varer og tjenester, overføringer	74 527	67 114	67 114	71 961	71 961	71 961	71 961
Avskrivninger	9 684	10 783	10 783	10 932	11 000	11 200	11 400
<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>224 340</i>	<i>221 435</i>	<i>221 435</i>	<i>236 205</i>	<i>236 273</i>	<i>236 473</i>	<i>236 673</i>
Brutto driftsresultat	-16 770	4 369	4 369	11 114	8 549	8 754	9 751

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

Netto renter, utbytte	2 698	2 470	2 470	2 770	2 790	2 840	2 940
Avdrag på lån	8 000	7 000	7 000	7 000	7 500	7 800	8 100
<i>Netto finansutgifter</i>	<i>10 698</i>	<i>9 470</i>	<i>9 470</i>	<i>9 770</i>	<i>10 290</i>	<i>10 640</i>	<i>11 040</i>
Motpost avskrivninger	-9 684	-10 783	-10 783	-10 932	-11 000	-11 200	-11 400
Netto driftsresultat	-15 757	3 056	3 056	9 952	7 839	8 194	9 391
Overføring til investering	603	675	675	700	700	700	725
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	3 558	-731	-731	-1 530	-756	-846	-848
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	16 710	-3 000	-3 000	0	0	0	0
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-5 114	0	0	0	0	0	0
SUM	0	0	0	9 122	7 783	8 048	9 268

Konsekvensjustert økonomisk oversikt for årene 2022-2025 for tiltak

Noen forklaringer på hvorfor kommunen starter budsjettprosessen med 9,1 mill. i minus.:

Endring i inntekter

- 3, 5 mill - reduksjon i rammetilskuddet. Det beregnes at kommunen har et mindre utgiftsbehov på grunn av endringer i befolknings sammensetningen.
- 11,5 mill - økning i skatteinntekter fra vedtak i desember 2020. Dette hvis skattenivået for hele landet holder seg stabilt
- 0,4 mill - reduksjon på integreringstilskudd til flyktningene

Endringer i lønn- og driftsutgifter

- 0,3 mill – økning i netto renteutgifter/renteinntekter
- 9,3 mill - total økning på lønn- og sosiale utgifter inkludert lønnsvekst. Forventet lønnsvekst fra 2021 til 2022 er på 2,9 millioner.
- 4,8 mill - økning i kjøp av varer og tjenester

Endring i tjenester

- 1,0 mill – økning med 2 årsverk i barnehager
- 2,2 mill - økning på legekantor til 3 fastleger og turnuskandidat
- 1,8 mill – økning til barnevernsreformen, ny reform fra 2022
- 0,5 mill - innføring helseplattformen 2022.

4.1.1.Framtidas skole

Os kommune har drevet et stort omstillingsarbeid i 2021. Kommunestyret gjorde vedtak om en skole i Os fra 2023/24. Dette betyr en årlig innsparing på anslagsvis 4,4 millioner ut fra de forutsetninger som er lagt inn. Det forutsettes en innsparing på skoler på 2,2 millioner i 23.

Administrasjon har drøfta vedtaket med hovedtillitsvalgte 26.oktober og der vi ble enige om følgende:

Veien videre:

Det må planlegges for omstilling med nedbemanning med effekt fra skoleåret 2023/2024.

- Kommunen har erfaring med nedbemanning og har klare rutiner/retningslinjer for dette.
- Det settes opp en tidsplan for dette arbeidet som vi kommer tilbake til gjennom kommunens prosedyrer/retningslinjer. Sentralt blir blant annet drøftinger knyttet til kriterier for utvelgelse mv. **Kompetanse** blir et viktig utvalgskriterium.

Kommunedirektør oppfatter at kommunestyrets sin intensjon med vedtaket er å gi administrasjonen og skolene både tid og ressurser til omstilling. Dette betyr at kommunestyret bruker 2,2 millioner fra disposisjonsfondet til omstilling til å bygge den nye skolen uten samtidig å drive med nedbemanning. Nedbemanning av ansatte skjer først fra og med skoleåret 23/24.

4.1.2.Helseplattformen

Os kommunestyre gjorde vedtak 18.11.21:

1. Os kommune ønsker å delta i Helseplattformen AS for å utvikle et felles journalsystem.
2. Os kommunestyre ønsker og inngå endelige samarbeidsavtaler/ tjenesteavtaler fra det tidspunktet Os kommune skal tiltre Helseplattformen. Egen sak legges fram ad avtaleinngåelser.
3. Os kommune ønsker å kjøpe seg inn med inntil 10 aksjer i Helseplattformen AS.
4. Os kommune innarbeider drift - og investeringskostnader for deltagelse i Helseplattformen i økonomiplan 22-25.

Investeringskostnader

Engangslisen for Helseplattformen /EPIC er på 3, 2 millioner for Os kommune. Dette kan avskrives over 15 år, men vi bestemmer sjøl avskrivningstiden.

1 Os kommune planlegger vi å engasjere prosjektleder i 50 % stilling i 1 ½ år. Regnskapsmessig kostnad til opplæring av superbrukere og sluttbrukere avhenger av om vi må leie inn vikarer eller ikke.

Driftskostnader

- Drift og vedlikehold Helseplattformen – fordeling etter samarbeidsavtale
- Lisenser EPIC/IBM
- TPHP – teknisk plattform

Helseplattformen vil på sikt gjøre at kommunen kan avvikle dagens programmer og lisenser, som er beregnet til å utgjøre ca. 500.000 i året. Det vil bli tilsvarende nye lisenser på Helseplattformen.

Det knytter seg usikkerhet rundt hva som vil bli godtatt som investeringskostnader av revisor. Kommunedirektør anslår at cirka 1 mill. kan betraktes som investeringskostnader, slik som prosjektleder, superbrukere, integrasjoner, datamigrering og IT-utstyr. Det avsettes derfor 1 million i lokale kostnader på investeringer i 2022.

Det legges inn 500.000 i driftsbudsjettet til innleie av vikarer ved opplæring og kursvirksomhet for ansatte, samt for eventuell dobbel drift av programmer i to måneder. Innføringsdato er satt til 1.11.22.

4.1.3. Helse og omsorg

Det er fastlegekrise i Norge. Os kommune har jobbet mye med rekruttering av leger og har fått på plass tre faste leger, samt en vikar som går i såkalt Nordsjøturnus (14 dager med arbeidstid fra 08.00-17.30 og 14 dager hjemmekontor).

Avdelingsleder for helse har permisjon. Lederfunksjon for helse er lagt til virksomhetsleder helse og omsorg. Dette betyr at både helsestasjon, fysioterapi, rus- og psykiatri rapporter direkte til virksomhetsleder. Endringer:

- Styrking med 15 % til helsesykepleier for daglig administrasjon av legekantoret
- Styrking av stabsfunksjoner innenfor helse og omsorg med 0,2 årsverk
- Styrking med 0,2 årsverk på smittevern.

4.2. Barnevernsreformen

Barnevernsreformen, også kalt oppvekstreformen, trer i kraft 1. januar 2022. Kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Det overordnede målet med reformen er et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov.

En måned i barneverninstitusjon øker fra 76.900 – 170.000.

En plass i spesialisert fosterhjem og beredskapshjem øker egenandelen fra 36.200 til 85.000 i måneden. 1 plass utgjør: kr 588.000.

Til eksempel får Os kommune en økning på 3,1 millioner til fosterhjem utenfor hjemmet fra 2021 – 2022. Det er innført en overgangsordning som gjelder for to år på grunn av den nye barnevernsreformen.

ROH kommunene er enige om fordeling innen barnevern for 2022; basert på vedtatt avtale. I tillegg er tilskuddet i forhold til overgangsordningen til Os på 998.000 og Røros på 670.000 lagt inn i fordelinga for 2022.

Den totale kostnaden for Os i 2022 er satt til 5, 7 millioner. I 2021 var budsjettet 3, 9 millioner. Det betyr at vår økning blir 1,8 mill.

I fjor antydde vi at Os kommune betalte litt mye for legevakt og IMA, mens vi i år kommer bedre ut med barnevern. Det er imidlertid nødvendig å se alle samarbeid i en helhet der sårbarhet og risiko reduseres.

4.3. Tiltak for å få balanse i økonomiplanen 2022-2025

Administrasjonens forslag på tiltak for 2022 for å få budsjettet i balanse:

- % vis fordeling av 1,35 mill. i innsparing i kompetansebanken. Dette betyr at oppvekst også må ta sin del av innsparing i kompetansebanken og dette tiltaket er uavhengig av skolestruktur; beregnet til kr 500.000
- Bruk av disposisjonsfond som foreslått med kr 3 mill. + 2,2 mill. i forhold til skolestruktursaken
- Administrasjonen legger inn en netto vekst i forhold til skatteinntekter

Kommunedirektør foreslår bruk av disposisjonsfond i 2022 med bakgrunn i vedtaket om Framtidas skole. I tillegg ser det ut til at disposisjonsfondet i 2021 ikke blir brukt grunnet bedre skatteinnngang enn det Os kommune hadde budsjettert med. Det foreslås derfor at Os kommune bruker 5,2 millioner fra disposisjonsfondet totalt.

Tabell: Tiltak i økonomiplanen 2022-2025 for å få budsjettet i balanse:

Tiltak for å få økonomiplan 2022-2025 i balanse:		<i>Øk.plan</i>	<i>Øk.plan</i>	<i>Øk.plan</i>	<i>Øk.plan</i>
	I hele tusen:	2022	2023	2024	2025
Tiltak:	Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i konsekvensjustert budsjett:	-9 122	-7 783	-8 048	-9 268
1	Kommunestyrevedtak om en skole med virkning fra skoleåret 2023/24	0	2 200	4 400	4 400
2	Redusere bruk av spes.ped-timer	250	250	250	250
3	Kompetansebank: Vurdere utlysning/inndragning av stillinger, ved naturlig avgang eller ansatte som sier opp selv. Rammene er fordelt prosentvis på virksomhetene	1 350	811	1 076	2 296
4	Bruk av disposisjonsfond – herunder 2 2 millioner omstilling innen oppvekst	5 200	2 200	0	0
5	Driftsutgifter	322	322	322	322
6	Netto vekst rammetilskudd og skatteinntekter	2 000	2 000	2 000	2 000
	Budsjett i balanse:	0	0	0	0

4.4. Netto rammer til virksomhetene i 2022-2025

Etter forslag på tiltak, gir det følgende netto rammer på de ulike rammeområdene:

I hele tusen	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2021	Avskrivninger til finans fra 2022*	Konsek. justert budsjett 2022	Budsjett 2022 etter tiltak	Budsjett 2023 etter tiltak	Budsjett 2024 etter tiltak	Budsjett 2025 etter tiltak
01 Administrasjonen	20 016	22 149	-2 761	17 523	17 201	17 201	17 201	17 201
02 Oppvekst	44 914	43 210	-1 866	43 513	42 763	40 763	38 513	37 963
04 Landbruk	1 259	1 375	0	1 437	1 437	1 437	1 437	1 437
05 Helse- og omsorg	57 783	61 985	-2 469	72 168	71 668	71 868	71 818	71 268
08 Kultur	2 864	2 790	-5	2 938	2 938	2 938	2 862	2 862
09 Kommunalteknikk	15 817	15 808	-3 826	14 275	13 925	14 064	14 659	14 540
10 Finans	-142 652	-147 317	10 927	-142 732	-149 932	-148 271	-146 490	-145 271
Mer/mindreforbruk:	0	0	0	9 122	0	0	0	0

* Alle avskrivninger er flyttet over til finans fra og med 2022 etter anbefalinger for å få bedre kontroll i virksomhetene på lønn- og drift. Det er kun avdrag og renter som har påvirkning på årsresultatet. Vi har satt opp en oversikt som viser hvor mye som er overflyttet til finans fra hvert virksomhetsområde. Dette for å kunne sammenligne årene 2021 og økonomiplanen.

4.5. Skjema bevilgningsoversikt - drift 2022-2025 BFR § 5-4

Her presenteres skjema «Bevilgningsoversikt – drift» og skjema «Økonomisk oversikt etter art – drift» (pkt. 4.5) for årene 2022-2025, som viser at økonomiplanen for årene 2022-2025 er i balanse, etter forslag fra administrasjonen. Begge skjema presenteres i hele tusen.

Bevilgningsoversikt - drift 2022-2025

<i>Tallene er i hele tusen</i>	Regnskap 2020	Rev. budsjett 2020	Rev. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
1 Rammetilskudd	-75 145	-91 503	-89 520	-86 003	-88 636	-88 631	-87 834
2 Inntekts- og formuesskatt	-68 420	-44 664	-46 780	-60 312	-60 312	-60 312	-60 312
3 Eiendomsskatt	-8 079	-7 630	-6 530	-6 968	-6 967	-6 967	-6 967
Andre generelle							
4 driftsinntekter	-3 515	-3 300	-2 445	-1 950	-1 950	-1 950	-1 950
Sum generelle driftsinntekter	-155 158	-147 097	-145 275	-155 233	-157 865	-157 860	-157 063
Sum bevilgninger drift, netto	128 704	140 475	138 861	151 492	149 832	147 367	146 147
7 Avskrivninger	9 684	10 783	10 783	10 932	11 000	11 200	11 400
8 Sum netto driftsutgifter	138 388	151 258	149 644	162 424	160 832	158 567	157 547
9 Brutto driftsresultat	-16 770	4 161	4 369	7 192	2 966	706	483

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

10	Renteinntekter	-537	-860	-660	-860	-860	-860	-860
11	Utbytte	-299	0	-100	-300	-300	-300	-300
	Gvinster og tap på							
12	finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0	0
13	Renteutgifter	3 533	4 428	3 230	3 930	3 950	4 000	4 100
14	Avdrag på lån	8 000	8 000	7 000	7 000	7 500	7 800	8 100
15	Netto finansutgifter	10 698	11 568	9 470	9 770	10 290	10 640	11 040
16	Motpost avskrivninger	-9 684	-10 783	-10 783	-10 932	-11 000	-11 200	-11 400
17	Netto driftsresultat	-15 756	4 946	3 056	6 030	2 256	146	123
18	Overføring til investering	603	725	675	700	700	700	725
	Bruk av tidligere års							
19	mindreforbruk	-5 114	-5 114					
	Netto avsetning til eller							
20	bruk av bundne driftsfond	3 558	-741	-731	-1 530	-756	-846	-848
	Netto avsetning til eller							
21	bruk av disposisjonsfond	16 710	184	-3 000	-5 200	-2 200	0	0
	Deknings av tidligere års							
	merforbruk i							
22	driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0	0
	Sum disponering eller							
	dekning av netto							
23	driftsresultat	15 756	-4 946	-3 056	-6 030	-2 256	-146	-123
	Fremført til inndekning i							
24	senere år (merforbruk)	0,00	0	0	0	0	0	0
		Regn-	Rev.	Rev.	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
		skap	budsjett	budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
		2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Bevilgninger - drift (1B)							
25	Sentraladministrasjonen	20 016	18 184	17 034	17 201	17 201	17 201	17 201
26	Oppvekst	44 914	43 400	44 121	42 763	40 763	38 513	37 963
27	Landbruk	1 259	1 324	1 404	1 437	1 437	1 437	1 434
28	Helse og omsorg	57 783	61 448	67 303	71 668	71 868	71 818	71 268
29	Kultur	2 864	3 025	2 860	2 938	2 938	2 862	2 862
30	Kommunalteknikk	15 817	13 094	16 098	13 925	14 838	14 659	14 540
31	Finans, premieavvik	-3 156						
	Tildelte rammer pr							
32	virksomhetsområde:	139 497	140 475	148 820	149 932	149 045	146 490	145 268

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

Herav trekkes følgende fra rammene:								
33	Avskrivninger	9 684	10 783	10 783	0	0	0	0
34	Netto renter	144	302	302	364	364	364	364
35	Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Andre statlige								
36	overføringer	-298	-395	-395	-395	-395	-395	-395
Netto avsetning til eller								
37	bruk av bundne driftsfond	3 540	-741	-731	-1 530	-756	-846	-848
Netto avsetning til eller								
38	bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgning drift,								
39	netto (linje 6 i skjemaet)	126 427	130 526	138 861	151 492	149 832	147 367	146 147

Skjema: Bevilgningsskjema – drift for perioden 2022-2025, med opprinnelig budsjett 2021, regulert budsjett for 2021 og regnskap for 2020.

Skjema bevilgningsoversikt skal gi samme brutto og netto driftsresultat som skjema økonomisk oversikt drift. For å håndtere det, må del to av skjema bevilgningsoversikt drift (tidligere IB) deles i to. Første del viser hva hver virksomheter får i rammer for de neste årene. En del beløp ligger annet sted i skjemaet og må derfor trekkes ut fra rammene før netto bevilgning til virksomhetene settes inn på linje 6. Hva som trekkes ut fra virksomhetene vises i del 2 av Bevilgninger-drift.

4.6. Skjema økonomisk oversikt - drift, 2022-2025 BFR § 5-6

Økonomisk oversikt - drift, 2022-2025

	I hele tusen	Regn- skap	Reg. budsjett	Reg. budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Rammetilskudd	-75 145	-91 503	-89 520	-86 003	-88 636	-88 631	-87 834
2.	Innteks- og formuesskatt	-68 420	-44 664	-46 780	-60 312	-60 312	-60 312	-60 312
3.	Eiendomsskatt	-8 079	-7 630	-6 530	-6 968	-6 967	-6 967	-6 967
4.	Andre skatteinntekter	-83	-85	-85	-85	-85	-85	-85
5.	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 431	-3 610	-2 360	-1 865	-1 865	-1 865	-1 865
6.	Overføringer og tilskudd fra andre	-53 119	-27 741	-36 302	-35 467	-35 467	-35 467	-35 467
7.	Brukerbetalinger	-6 666	-7 906	-7 989	-8 289	-8 289	-8 289	-8 289
8.	Salgs- og leieinntekter	-26 167	-27 273	-27 499	-28 102	-28 102	-28 102	-28 102
9.	<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>-241 111</i>	<i>-210 411</i>	<i>-217 066</i>	<i>-227 091</i>	<i>-229 724</i>	<i>-229 719</i>	<i>-228 922</i>
10.	Lønnsutgifter	120 195	111 650	117 775	124 405	123 263	121 213	120 233
11.	Sosiale utgifter	19 934	24 248	25 763	27 307	27 049	26 599	26 379
12.	Kjøp av varer og tjenester	62 256	61 828	61 332	65 719	65 458	65 493	65 473
13.	Overføringer og tilskudd til andre	12 271	5 761	5 781	5 920	5 920	5 920	5 920
14.	Avskrivninger	9 684	10 783	10 783	10 932	11 000	11 200	11 400
15.	<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>224 341</i>	<i>214 270</i>	<i>221 435</i>	<i>234 283</i>	<i>232 690</i>	<i>230 425</i>	<i>229 405</i>

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

16.	Brutto driftsresultat	-16 770	3 859	4 369	7 192	2 966	706	483
17.	Renteinntekter	-537	-860	-660	-860	-860	-860	-860
18.	Utbytter	-299	0	-100	-300	-300	-300	-300
19.	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0	0
20.	Renteutgifter	3 533	4 730	3 230	3 930	3 950	4 000	4 100
21.	Avdrag på lån	8 000	8 000	7 000	7 000	7 500	7 800	8 100
22.	<i>Netto finansutgifter</i>	10 698	11 870	9 470	9 770	10 290	10 640	11 040
23.	Motpost avskrivninger	-9 684	-10 783	-10 783	-10 932	-11 000	-11 200	-11 400
24.	Netto driftsresultat	-15 756	4 946	3 056	6 030	2 256	146	123
	<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat:</i>							
25.	Overføring til investering	603	725	675	700	700	700	725
26.	Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	3 558	-741	-731	-1 530	-756	-846	-848
27.	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	16 710	184	-3 000	-5 200	-2 200	0	0
28.	Bruk av tidligere års mindreforbruk	-5 114	-5 114	0	0	0	0	0
29.	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0	0
30.	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0
	SUM	0	0	0	0	0	0	0

Skjema: Økonomisk oversikt etter art – drift 2022-2025, med opprinnelig budsjett 2021, regulert budsjett 2021 og regnskap for 2020.

5. Administrasjon

5.1. Status

Administrasjonen består av kommunedirektør med kommunedirektørens stab og servicetorget. Staben består av personalsjef, digitaliserings- og kvalitetsansvarlig, IT-leder, økonomisjef, leder felles lønnsavdeling og leder servicetorget.

I tillegg ligger det inne følgende områder i budsjettet:

Politisk ledelse, råd og utvalg, tilsyn og kontroll, kommunale boliger, fellesrådet, næring, fellesutgifter, utgifter i forhold til kommunehuset og eiendomsskatt.

Servicekontoret

Servicekontor er et viktig nav i organisasjon og har både interne og eksterne tjenester. Her nevnes noen oppgaver som er lagt til servicekontoret:

- ✓ Postmottak og arkiv for alle inngående henvendelser
- ✓ Kontrollfunksjon for all utgående elektronisk post
- ✓ Politisk sekretariat for alle politiske utvalg - ansvarlig for innkallinger, protokoller mm
- ✓ Administrasjon av 65 utleieboliger og sekretær for boligutvalget
- ✓ Administrasjon av leiekontrakter, og fakturering ulike utleiebygg,
- ✓ Kontroll og kontering av regninger for teknisk, samt telefoni- og strømgeregninger
- ✓ Ansvarlig for Komtek (elektronisk system for kommunale sjølkost tjenester) Det betyr å holde orden, oppdatere systemet og fakturere alle kommunale avgifter hver måned
- ✓ Ansvarlig for e- skatten og sakkyndig nemd
- ✓ Innhenting av alle opplysninger til Meglerpakker
- ✓ Informasjon i krisesituasjoner og beredskap
- ✓ Ansvarlig for booking - Oshallen, svømmehall mm
- ✓ Arkivplanen med alt det innebærer av rutiner og oversikter av alle slag, inkludert ROS-analyser i forhold til arkiv.

Sykefravær

Sykefravær	2018	2019	2020	Status pr. sept. 2021	Mål for 2022
Sykefravær	4,7 %	4,7 %	0,6 %	4,5 %	4,5 %

Budsjettoversikt 2021 og 2022

Administrasjonen	Tall i hele tusen
Budsjetttramme for 2021 uten avskrivninger (kr 3.760.400): *	13 273
Konsekvensjustert budsjett 2022:	17 523
+/- Forslag på tiltak:	-322
Ramme i budsjettet 2022:	17 201

* Fratrukk av kompetansebank på kr 4,25 mill. i 2021

5.2. Fokusområder

5.2.1. Større omstillingsprosjekter

- Innføre ny ERP-programvareportefølje (administrative program; regnskap, lønn, personal, innkjøp og arkivering)
Dette er et stort og arbeidskrevende prosjekt som krever mye ressurser og opplæring. Egen prosjektleder engasjeres i samarbeid med Røros og Holtålen kommuner
- Innføring av e-handel i samarbeid med øvrige kommuner i Abakus samarbeidet
- Innføring Helseplattformen – vedtak i k-sak 18.11.21
En pasientjournal for alle – et arbeidskrevende organisasjons- og IKT- prosjekt

5.2.2. Innbyggedialog og servicekontor

1. Videreutvikle hjemmesiden og bruken av sosiale media
2. Veiledning og digital kommunikasjon med kommunens innbyggere, lag og foreninger og næringslivet, etablere web-TV
3. Lansere MinSide med innlogging via ID-porten for innbyggere på hjemmesiden vår
Innlogging en gang for flere offentlige tjenester samtidig
4. Videreutvikling av robot (ChatBot Robert) for informasjon og kommunikasjon til publikum og innbyggere

5.2.3 Beredskap og smittevern

1. Intensivere bruk av risiko- og sårbarhetsanalyse i virksomhetene og tjenestene
2. Oppdatere overordnet ROS analyse
3. «Ny» normalsituasjon med CV19

5.2.4 Digitalisering

1. Anbud på ny IT-drift, samarbeid med Røros og Holtålen
2. Videreutvikle og ta i bruk flere tjenester/ systemer innen velferdsteknologi i samarbeid med helse og omsorg
3. Teste ut/ innføre automatisk saksbehandling innen kurante byggesaker og saker innen landbruk
4. Gjennomføre prosesser for virksomhetsvise strategier for digital transformasjon
5. Nytt folkeregister, eInnsyn, Documaster (Norak5 godkjent database/arkiv)
6. «Orden i eget hus»: Systematisering av databehandleravtaler og protokoller,

5.2.5 Kompetanseheving

Ha fokus på kompetanseheving og organisasjonsutvikling. Det legges opp til kursing innenfor den enkelte virksomhet. Alle ledere i Os skal stimulere og legge til rette for kompetanseheving og utvikling.

I 2022 legges det opp til 3- 4 samlinger for virksomhet-, stab og avdelingslederne. I 2021 har vi hatt kurs i bruken av Compilo samt Teams- møter. Vi vil følge opp med tilsvarende kursing i 2022.

5.2.6. Kompetansebank

I 2020 etablerte vi en kompetansebank der alle nye utlysninger og vikariater ble vurdert. Følgende ble vurdert:

- Er oppgaven lovpålagt?
- Kan andre utføre oppgave?
- Kan oppgaven digitaliseres eller utføres på annet vis?
- Hva er risiko og konsekvens om stillingen inndras?

Vi ser at det er nyttig å ta en kritisk gjennomgang av stillinger. I 2022 vil vi forenkle behandlingen i kompetansebanken og kun vurdere utvalgte stillinger.

Med bakgrunn i at vi skal gå over til en skole fra 2023/24 vil vi håndtere alle utlysninger innen oppvekst i kompetansebanken. Dette for at vi skal sikre riktig kompetanse til ny skole.

5.2.7. Internkontroll

Kommunedirektørens interkontroll er hjemlet i kommuneloven §25-1:

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.»

Os kommune bruker kvalitetsstyringssystemet Compilo. Der legger alle virksomhetene inn rutinebeskrivelser og planer, samt at ansatte melder inn avvik.

Det er kommunedirektørens ansvar å ha rutiner som sikrer oppfølging av vedtak, budsjett, planer og sikre tjenester i tråd med forskrifter og lover. K-direktør vil orientere om dette i kommunestyret en gang pr år, og ellers etter behov.

Hvor er det størst risiko for at noe går galt i Os kommune?

- Se revisjonens risiko og vesentlighetsvurdering - <http://konfjell.no/wp-content/uploads/2020/05/2020095-Helhetlig-risiko-og-vesentlighet-Os-kommune-rev.pdf>
  - Manglende kapasitet ved sykdom – vi har kun en person i mange nøkkel stillinger
  - Mange godt voksne arbeidstakere, og vi står overfor et generasjonsskifte. Os kommune må ha mye fokus på rekruttering
  - Oppfølging flyktninger - mange språk utfordrer kapasitet og kompetanse i skole og barnehage
  - PPT-mange individsaker og rehenvisinger. Det påpekes at det er en utfordring med kompetanse- og kunnskapsoverføring i skolene.
  - Manglende bestillerkompetanse i anbud

5.3. Interkommunale avtaler

Kommunedirektøren følger opp de interkommunale samarbeidene i månedlige møter med kommunedirektørene i Røros og Holtålen; og Nord-Østerdalen. Det er arbeidskrevende for administrasjonen og forholde seg til samarbeid i to retninger. I 2022 skal samarbeidsavtalen i ROH – samarbeidet revideres/oppdateres; jamfør kommunestyrevedtak.

5.4. Oppfølging næringsplan

Os kommunestyre vedtok ny næringsplan den 18.11.21.

Os kommune har avtale med Røros Næringshage om førstelinjetjenesten og Vekst i Os om vertskapsrollen. Os kommune har ingen dedikerte personer til å følge opp næringsarbeid.

Tema	Tiltak	Ansvarlig
Nyskapende og innovativt næringsliv		
Førstelinjetjeneste	Tjenesten innebærer inntil 4 timers gratis veiledning fordelt på inntil 2 møter. Her tilbyr Os kommune hele spekteret av veiledning fra hjelp til å stifte selskapet, til diskusjoner om forretningsidé, økonomiske kalkyler eller budsjetter. Tjenesten gjelder både til gründere/etablerere og til knoppskyting/nye ideer med utgangspunkt i eksisterende virksomhet	Kommunedirektør -KD Røros Næringshage . Avtale inngått etter anbud og fornyes i 2022
Næringsvennlig kommune		Kommunestyre KD og alle ansatte
Saksbehandling	Være serviceinnstilt, veilede søkere og informere om saksgang og frister. Løpende oppgave Svar innen forvaltningslovens og særlovenes frister	KD og saksbehandlere
Planlegging	Revidere kommuneplan; vurdere næringsområder mm – Se her https://os.kommune.no/bygge-og-bo/arealplaner/om-arealplaner/ Følge opp vedtatte planer i budsjettet	Kommunestyret, KD
Vertskap	<ul style="list-style-type: none"> • Arrangere Vekst i Os treff en gang pr år • Vedlikeholde egen hjemmeside om tilbud i Os • Svare på henvendelser fra tilflyttere • Bistå Os kommune med å finne mentorer til elevbedrifter 	Vekst i Os – egen avtale for 2021
Vertskap	Jevnlige møter med næringslivet – ute i bedrifter og på kommunehuset . Nettverksbygging og faglig påfyll	Ordfører og varaordfører
Rammevilkår		Kommunestyret, ordfører Regionråd, KD
Klima	a. Regional klima – og energiplan med kommunale tiltaksplaner er under arbeid.	Prosjektleder engasjert
Bredbånd	b. Sikre full bredbåndsdekning	Saker til kommunestyret
Landbruket	c. Landbruket og tilstøtende næringer skal ha forutsigbare ramme som legger grunnlag for økt selvforsyningsgrad, trygghet for investeringer og bredde i bruksstørrelse i regionen	KD og landbrukskontoret

Ungdomsmedvirkning	d. Ungdomsmedvirkning og ungt entreprenørskap Samarbeide om tilflytting	
Samarbeid	e. Regionalt utviklingsarbeid skal forankres i Os og gjennom god kommunikasjon med samarbeidspartnere Bidra til inkludering, innovasjon, næringsutvikling og verdiskaping	Ordfører, KD og ansatte
	Oppfølging handlingsplanen i Regionrådet for Fjellregionen; fra 2022 Interkommunalt politisk råd i Nord-Østerdal	Ordfører, KD

Næringsarbeid utføres av ordfører, stab og ansatte innen virksomhetsområde for kommunalteknikk, landbruk og kultur.

Det er ønskelig å få en person som kan følge opp både nærings saker og alle utviklingsprosjektene som er på gang i Os kommune i stab. For å lykkes med prosjekter må prosjektplaner utarbeides og følges med tanke på både mål, gjennomføring, resultater, prosess, økonomi og rapportering. Os kommune er sårbar i både små og store prosjekter da vi har begrenset kapasitet. Kommunedirektør mener at det bør en person til i staben / controller/prosjektleder/, men har ikke funnet plass til dette.

I vedtak i kommunestyret den 16.12.2021 ber kommunestyret kommunedirektøren om å komme tilbake til kommunestyret med en sak vedrørende eventuell opprettelse av stilling som prosjektleder/endringsleder. I saksfremlegget må det spesifiseres innhold og omfang i stillingen, finansiering og forslag om hvilke forbedringsområder som skal prioriteres.

6. Oppvekst

6.1. Status

Oppvekst består av Os skole, Dalsbygda skole, Os barnehage, Dalsbygda barnehage, Os kulturskole og fellesutgifter grunnskole og barnehager samt flyktningetjeneste.

Oppvekstsjefen er virksomhetsleder for hele området. I tillegg er det innenfor oppvekst inkludert en konsulent, introduksjonslønn for flyktninger og norskopplæring for flyktninger.

- Ved Os skole er lærerne organisert i team. Barnetrinnet er delt inn i tre team: Team 1-2, team 3-4 og team 5-7, mens på ungdomstrinnet er hvert trinn et team. Teamleder har ansvar for å fordele oppgaver/fagansvar og ellers ivareta oppgaver delegert av rektor/avdelingsleder. Skolens lederressurser fordeles på rektor og avdelingsleder barnetrinn. Rektor har oppfølgingsansvar for ungdomstrinnet. Ungdomstrinnet har i tillegg en utvidet teamlederressurs.
- Kulturskolen er knyttet opp mot oppvekst og har sin egen rektor. Kulturskolen er en integrert del av skolens virksomhet i tillegg til at den selger tjenester både til og utenfor kommunen.
- Ved Dalsbygda skole er lærerne organisert i team: 1.-4 og 5.-7. Skolen har egen rektor.
- Kommunen har to barnehager, en 1. avdelings barnehage i Dalsbygda og en 4. avdelings barnehage i Os sentrum. Barnehagene ledes av felles styrer.
- Konsulent oppvekst har en 80% stilling opp mot flyktningeområdet med oppfølging av arbeidsoppgaver på Røros lærings- og veiledningstjeneste, veiledning av bosatte flyktninger i Os kommune og oppgaver knyttet til særskilt språkopplæring/barn ved Os skole.

Sykefravær

Sykefravær	2018	2019	2020	Status pr. sept. 2021	Mål for 2022
Sykefravær	4,6 %	5,0 %	3,9 %	5,9 %	5 %

Budsjettoversikt 2021 og 2022

Oppvekst	Tall i hele tusen
Budsjettramme for 2021 uten avskrivninger (1.909.910):	42 211
Konsekvensjustert budsjett 2022:	43 513
+/- Forslag på tiltak:	-750
Ramme i budsjettet 2022:	42 763

6.2. Overordnede målsetninger

Slik forbereder vi barna våre på fremtiden!

Os kommune har definert 4 overordnede målsetninger for oppvekstområdet.

Faglig og sosial kompetanse

Barns faglige og sosiale kompetanse skal heves, og de skal forberedes til framtidens utdannings- og samfunnsliv.

Det 21. århundrets ferdigheter

Barn og unge skal tilegne seg kompetanser tilknyttet de 21. århundres ferdigheter (kritisk tenkning, problemløsning, kreativitet, kommunikasjon, ny informasjonsteknologi, samarbeid og medborgerskap).

Kollektiv kompetanseutvikling

Alle ansatte i barnehage og skole samt på kommunalt nivå skal øke sin kompetanse gjennom en kollektiv og samordnet kompetanseutvikling i profesjonelle læringsfellesskap

Fram mot 2025 skal «laget rundt barnet» styrkes gjennom den nasjonale satsingen kompetanseløftet:

Laget rundt barna består av lærere og andre ansatte i barnehage, skole og SFO, barnehage- og skoleeier, ansatte i PP-tjenesten og andre tverrfaglige tjenester i kommunen som helsestasjonen, skolehelsetjenesten, barnevern, barne- og ungdomspsykiatrisk tjeneste mv.

Kompetanseløftet skal bygge på lokale og regionale vurderinger i NØ av behov for kompetanse, i samarbeid med Høgskolen i Innlandet (INN).

Kompetanseløftet skal bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna og elevene. Dette for å forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de med behov for særskilt tilrettelegging.

Innsikt for forbedret praksis

Ulike kartleggingsresultater og andre data skal brukes aktivt på alle nivå i for å forbedre den pedagogiske praksis. Gjennom blant annet et omfattende arbeid med *Kultur for læring* har oppvekstsektoren en omfattende erfaring med analyser og oppfølging av blant annet kartleggingsresultater mv.

Se mer om arbeidet i oppvekstsektoren på: <https://os.kommune.no/oppvekst-i-os-kommune/>

Vi trenger oppdaterte og dyktige voksne som har fokus både på faglige kunnskaper, samfunnsaktuell undervisning og som har et godt medmenneskelig syn.

Det skal brukes både digitale plattformer og undervisning på ulike læringsarenaer. I tillegg til at elevene skal bli faglig godt rustet, ønsker vi elever med god sosial kompetanse, samarbeidsevne og robusthet.

6.3. Framtidens skole i Os

Kommunestyret fattet vedtak om endring av dagens skolestruktur fra to skoler til en skole fra og med skoleåret 2023/24. (K-møte den 2.10.2021)

For å lykkes med overgangen til en skole for alle elever i kommunen må det skapes en trygg, positiv og samlende skolekultur ved Os skole. Følgende siteres fra kommunestyrevedtaket punkt 3:

- *Det er avgjørende at det etableres et strukturert faglig og sosialt samarbeid mellom trinnene på tvers av skolene fram mot samling av elevene ved Os skole for å styrke en felles skolekultur. Dette må det arbeides planmessig med i årene framover.*
- *For å styrke felles skolekultur, må elevene sjøl medvirke gjennom elevråd og ungdomsråd, samarbeide tett med kulturskolen, og la elevene kjenne på gode og ekte fellesskapsopplevelser.*
- *Det er viktig at alle deler av kommunens kulturlandskap og naturtyper blir brukt og prioritert faglig, pedagogisk og sosialt for å gjøre hele kommunen til skolens nærområde og lokalsamfunn.*
- *Fokus på en god prosess for de ansatte vedr. disponering av personalet i overgangen fra to skoler til en skole.*
- *I fellesskap må adm. og ansatte for skolene, FAU og foreldre ved skolene bidra til bygging av felles skolekultur i prosessen fram mot at alle elever samles ved Os skole, og prioritere dette i lang tid framover. Her er god kommunikasjon, involvering og ansvarliggjøring viktige begrep.*
- *Os skole må knytte til seg lag, foreninger og ressurspersoner som kan bidra positivt til å utvikle skolen, lokalsamfunnet og hele kommunen til beste for alle elevene og deres foresatte. Her kan samarbeidsavtaler og verdsetting av engasjement og dugnad for fellesskapet være gode verktøy.*

Kommunedirektør har delegert oppfølgingen av dette punktet til ledergruppa innen oppvekst. (Oppvekstsjef, rektorene, kulturskolerektor og styrer for Os barnehage) Det skal rapporteres om framdrift og erfaringer til ei overordna styringsgruppe som vil bli sammensatt av representanter fra FAU, elevrådene, kommunedirektør, politiker med flere.

6.4. Barnehagedekning og bygningsmasse

Os kommune skal tilby alle barn som trenger det barnehageplass ved nytt barnehageår og vi arbeider hele tiden ut fra dette målet.

Med relativt store, i Os-sammenheng, barnekull i 2019, 2020 og 2021, jobber vi med flere alternativer for barnehagene og slik at Os kommune kan tilby barnehageplasser til alle som trenger det fra høst 2022.

Tabell: Antall plasser, antall barn og bemanning

Tilbud	Antall barn i 2021/22	Prognose Barn 22/23	Status bemanning i 2021/22
Os – 96 plasser	96	99	
0-3 år	33	36- 72 plasser	
3-5 år	30	27	8 pedagoger 10 assistenter
Dalsbygda 24 plasser	17	13	
0-3 år	5	4 - 8 plasser	2 pedagoger 1,4 assistenter
3-5 år	7	5	
Generell ledelse			1, 6 årsverk
SUM 120	113	112	23 Årsverk

Prognose fra høst 22/23

- Det er 3 plasser for lite i Os barnehage og kapasitet på 11plasser i Dalsbygda. Dette utgjør tilbud for 4 små barn over 3 år/ 8 plasser. I praksis vil dette bety at vi vil tilby 4 småbarnsplasser i Dalsbygda fra høst 22/23.

Forutsetninger:

- Et barn under 3 år teller 2 plasser
- Pr i dag er bemanningsnorm og pedagognorm oppfylt i begge barnehagene.
  - 3 barn pr ansatt for barn under 3 år
  - 6 barn pr ansatt
- Pedagognorm
  - 14 barn pr pedagog
  - 7 barn under 3 år pr pedagog
- Det er født 20 barn i 2021; 19 i Os og 1 i Dalsbygda fram til i dag. 7 barn har allerede søkt plass, og dette utgjør 14 plasser.
- Os kommune forventer flere søknader fram til søknadsfristen 1.mars 22.
- Av dagens barn i barnehagene begynner 9 på skolen – 6 i Dalsbygda og 3 på Os.

Administrasjon mener at vi i første omgang må utnytte kapasiteten i begge barnehagene. Vi må i tillegg tenke nye lokaler da vi forutsetter sprengt kapasitet i begge barnehagene fra høst 22.

Det er usikkert om økningen i antall barn kan forventes å vedvare i framtiden eller om «toppen er nådd». Dette betyr at det er ikke aktuelt med nybygg. Derfor skal vi finne løsninger i eksisterende bygningsmasse. Det vil bli utarbeida egen sak om bemanning, organisering og lokalisering av barnehagetilbudet innen 01.04.21.

6.5. Os skole, bygningsmasse

Det er store utfordringer knyttet til deler av bygningsmassen ved Os skole (kontorfløy, spesialrom og arealer for uttrinn) som blant annet:

- Utfordringer med mangelfull/dårlig isolasjon av gulv, vinduer, vegger og tak som medfører stort varmetap.
- Funksjonaliteten ved løsninger er upraktiske og stemmer dårlig til dagens bruk, mye gangareal som ikke kan utnyttes osv.
- Ventilasjonsanlegget har mangler og er dårlig dimensjonert
- Det elektriske anlegget trenger generelt oppdatering og utskifting

Det er pågående prosesser med utredning av bygningsmassen ved Os skole og det blir nå utført ei ny tilstandsanalyse for å få en habil vurdering av hva som bør skiftes ut og hva som eventuelt må bygges nytt.

6.6. Kulturskolen og bibliotek

Os kommune er med på veiledning i kulturskoleutvikling gjennom Norsk kulturskoleråd. Veiledningen har en varighet fra 1. januar 2020-februar 2022.

Den overordnede målsettingen for veiledningsordningen er at kulturskoleeier og ansatte i kulturskolen videreutvikler en kultur for utviklingsarbeid gjennom etablering av profesjonelle læringsfelleskap.

Formålet med veiledninga er:

- Bistå kulturskoleeieren og kulturskolen med å etablere kultur for kontinuerlig utviklingsarbeid
- Utvikle verktøy som kan brukes i utviklingsarbeid- egenvurderinger, analyser mm

Ungdommens kulturmønstring og kulturuka

- Videreutvikle det gode samarbeidet mellom skolene, kulturskolen, biblioteket mfl.
- Videreutvikle UKM i samarbeid mellom kulturetat, Fritidsklubb, skolene og andre aktører.

Bibliotekutvikling

- Skole og barnehage er flittige brukere av bibliotekene i forbindelse med leselysaksjoner for å utvikle gode leseferdigheter og litteraturforståelse for barn og unge.
- Samarbeide tett med bibliotekene om ulike arrangementer knyttet til Kulturell skolesekk (DKS)

6.7. Oppfølging av vedtatte planer

6.7.1. Folkehelseplan og trafikksikkerhetsplan

MÅL: Det er ønskelig at flest mulig barn går eller sykler til skolen:

- Dette gir mindre biltrafikk rundt skolen
- Bedre folkehelse, det er viktig å røre seg
- Barn og unge får et bevisst forhold til å ferdes i trafikken, som kan gi tryggere trafikanter på sikt.

Tiltak:

- Oppdatere kommunens trafikksikkerhets- utvalg og -plan.
- Oppfordre barn til å sykle eller gå til skolen
- Etablere «Hjertesoner» - dvs. dropsoner, slik at barn som kjøres med buss eller personbil går den siste biten til skolen

MÅL: Folkehelseplanen har hovedmål om å bekjempe barnefattigdomsproblematikk.

Tiltak:

- Muliggjøre «en kulturskole for alle» gjennom etablering av noen friplasser.

6.7.2. Barne- og ungdomsplan i Os kommune

Mål: Inkludering, vennskap og trivsel skal prege tjenestene

Tiltak:

- Systematisk arbeid med barns vennsapsrelasjoner i barnehagen beskrevet i *Plan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø i Os kommunale barnehage.*
- Systematisk arbeid med trivsel-tiltak i skolen (nulltoleranse mot mobbing) beskrevet i kommunens prosedyrer knyttet til regelverk om skolemiljø (§9a) i Opplæringsloven mv.
- Styrke samhandling og systematisk arbeid mellom barnehage/skole/hjem/fritid i et helsefremmende perspektiv gjennom å arbeide aktivt etter *BTI-modellen.*

6.7.3. Kulturminneplan

Kommunedelplanen for kulturminner og kulturmiljø i Os har flere pedagogiske opplegg knyttet til mål for undervisning og barnehage:

- Undervisningsopplegg knyttet til Såttåhaugen, Gamle Narbuvoll skole, Skola på Narjordet og Gammelskola i Tufsingdalen.
- Natur- og kulturstier er oppgradert og vedlikeholdes i samarbeid med skolene, f.eks. i Nørdalen.
- Ta i bruk formidlingsrom for barn og ungdom i barnehage og skole på Oddentunet.

Ungdommens kulturmønstring og kulturuka

- Videreutvikle det gode samarbeidet mellom skolene, kulturskolen, biblioteket mfl.
- Videreutvikle UKM i samarbeid mellom kulturetat, Fritidsklubb, skolene og andre aktører.

Bibliotekutvikling

- Skole og barnehage er flittige brukere av bibliotekene i forbindelse med leselysaksjoner for å utvikle gode leseferdigheter og litteraturforståelse for barn og unge.
- Samarbeide tett med bibliotekene om ulike arrangementer knyttet til Kulturell skolesekk (DKS)

Kulturskoleutvikling (2020-2022)

Os kommune er med på veiledning i kulturskoleutvikling gjennom Norsk kulturskoleråd. Veiledningen har en varighet fra 1. januar 2020-februar 2022.

Den overordnede målsettingen for veiledningsordningen er at kulturskoleeier og ansatte i kulturskolen videreutvikler en kultur for kontinuerlig utviklingsarbeid gjennom dannelse av profesjonelle læringsfelleskap.

Formålet med veiledninga er:

- å bistå kulturskoleeieren og kulturskolen med å etablere et kontinuerlig utviklingsarbeid knyttet til kulturskolen i kommunen.
- Å gjøre kulturskoleeier og kulturskoleleder bli bedre i stand til å drive utviklingsarbeid ut fra erkjente behov, egenvurdering og analyse

7. Helse- og omsorg

7.1. Status

Helsetjenesten består av fysioterapi, psykiatrisk helsetjeneste og rusomsorg, legetjenesten, miljørettet helsevern og helsestasjon.

Omsorgstjenesten består av tjenester for funksjonshemmede, hjemmetjenester og hjemmehjelp, institusjonstjenester og ergoterapitjenesten.

I tillegg inkluderer helse og omsorg: sosialtjenesten administrasjon, sosialhjelp, kvalifiseringsstønad, forebyggende arbeid, legevakt, IMA, krisesenter, barnevern administrasjon, barnevern i og utenfor hjemmet. Alle disse områdene har vi interkommunale avtaler på.

Sykefravær

Sykefravær	2018	2019	2020	Status pr. sept. 2021	Mål for 2022
Sykefravær	9,5 %	8,6 %	8,7 %	11,5 %	6 %

Budsjettoversikt 2021 og 2022

Helse og omsorg	Tall i hele tusen
Budsjettramme for 2021 uten avskrivninger (kr 1.518.980):	65 784
Konsekvensjustert budsjett 2022:	72 168
+/- Forslag på tiltak:	-500
Ramme i budsjettet 2022:	71 668

Organisasjon

1. Følge opp politisk bestilling og utrede sammenslåing av hjemmetjenesten og Verjåtunet, samt vurdere organisasjonsstrukturen. Delvis ferdig med nærliggende vaktrom og felles turnus.
2. Kjøp av pasientrettede utstyr til legekantoret, det er gammelt og lite funksjonelt i dag. De mest prekære og gamle utstyr er kjøpt inn, men prosjektet videreføres i forbindelse med planlagt utbygging av nytt legekantor/helsehus.

7.2. Tiltak /temaer i perioden 2022- 2025

Prioritet	Tema	Økonomi
1	Implementering av velferdsteknologiske løsninger både i sykehjem og hjemmetjeneste.	Mye er igangsatt, men løsninger utvikles og igangsettes fortløpende

2	Rehabiliterer boliger på Nørnesjordet 10-16 for bruk i TFF	Kommunal investering inkludert husbanktilskudd, i henhold til vedtak i investeringsbudsjettet.
3	TFF har hatt en stor økning av tjenester i 2020, dette medfører at garderobeforhold og vaktrom er for lite.	Forlag til utbygging samtidig med bygging av bolig til bruker i TFF; f husbank finansiering.
4	Bygge nytt legekantor/helsehus Samlokalisering av kommunens helsetjenester.	2 alternativer foreligger: Bygge ny del i tilknytning til helsestasjon Bygge om kommunehuset med mindre påbygg. Dette slik at 1. etasje blir legekantor/helsehus.
5	Lederstrukturen	Dette er gjennomført endringer og helse og omsorg driftes som en enhet. Endringer gjør at en hele tiden må se på nye løsninger. Målet er at oppgaver og ansvar skal ligge og løses på lavest mulig nivå.
6	Beholde og rekruttere fagpersoner i Os kommune	Lønnspolitiske virkemiddel Bruke av desentralisert utdanning og bruk av kompetansemidler fra staten

7.3. Tjenestetype – kapasitet

Tjenestetype	2019	2020	2021 1/1-31/10
Korttidsopphold (inkl.avlastning), Verjåtunet	1531 døgn	646 døgn	1427 døgn
Antall pasienter på langtids plass:	27 personer, 8 personer tildelt plass i 2019. Snittalder 89, 16 over 90 år	17 personer, 6 er tildelt plass i 2019. Snittalder 89, 9 over 90 år	15 personer, Snittalder 87, 6 over 90 år.
Hjemmesykepleie:	90 personer, sn.alder 77,	79 personer, snittalder 77.	91 personer, snittalder 75
Hjemmehjelp:	29 pers, sn.a. 80,8 over 90	25 personer, snittalder 75, 15 over 90.	28 personer, snittalder 77, 6 over 90.
Trygghetsalarm:	56 pers	53 personer	70 personer, 14 o 90 år
Matombringning	46 pers	41 personer	48 personer
Inn på tunet, 1-2 d/uke	11 pers., sn.alder 83, 2 over 90	10 personer, snitt 84 år, 1 over 90	11 personer, snitt 84 år, 1 over 90.

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

Kommunal leilighet tildelt av omsorgstjenesten	21 personer	16 personer	18 personer
Boveiledning (praktisk bistand opplæring)	17	15	16
Barnebolig/ barneavlastning	1	1	1
Avlastning for barn fra annen kommune	5	6	5
Dagsenter for funksjonshemmede 1-3 dager/uke	8	8	8
Støttekontakt	13 fra Omsorgstjenesten	20 fra Omsorgstjenesten	Totalt i kommunen: 19
Omsorgslønn	2	2	2

7.4. Oppfølging av vedtatte planer

1. Helse- og omsorgsplan, implementeres fortsatt i organisasjonen – se punktet om prioriterte tiltak i denne plan.
2. Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) ble gjennomført i 2018 og 2019 ;vil fortsatt implementere dette fremover.
3. Tiltak iht. Rus- og psykiatriplan for Os kommune 2017-2020.
4. Følge opp folkehelseplanen

7.4.1. Helse- og omsorgsplanen

a) Samfunnets omsorgsressurser -pårørendes innsats og frivillig sektors potensial

- Utvikle selvhjelpsgrupper, byttesentral og likemannsarbeid.
- Kurs i nye organisasjonsformer for tilsatte i omsorgstjenesten.
- Pårørendeskole er iverksatt og skal være et tilbud fremover.
- Utrede og iverksette ny modell for brukermedvirkning.
- Jobbe med å motvirke barnefattigdom.
- Samarbeidsprosjekt med frivillige og elderrådet er godt i gang, og da spesielt prosjektet «Velkommen til bords».

b) Velferdsteknologi

- Velferdsteknologiplattformen NNO er hjertet i det nye systemet vårt. Den er nå formet slik Røros og Os vil bruke den; godt på vei er den fasett inn.
- Det er opprettet integrasjon med Pasientjournalssystemet Geric. Dette vil bli erstattet av helseplattformen i løpet av 2022.
- Opplæring av Brannvakta; som mottaker av alarmer fra hjemmetjenestene, administratorer og teknikere, samt superbrukere fra hjemmetjenesten, sykehjemmet og Rytrøa (som både er institusjon for barn og hjemmetjeneste for voksne) er i gang.
- E-læringskurs/info om bruk av NNO-App er også igangsatt.
- Nye trykksalarmer er igangsatt.
- Utstyr til Verjåtunets pasienter og ansatte er godt i gang med innfasingen.
- Rytrøa har tatt i bruk LMP (pasientjournal med arbeidslister på mobil), men krever videreutvikling og oppfølging i driften.
- E-portalene Helsenorge for digital dialog med fastlege er tatt i bruk. Elektronisk samhandling mellom legekontor og pasientene.

c) Andre prioriteringer

- Videreføre prioritering av hjemmebasert omsorg, der hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering er et avgjørende fundament i tjenesten. Styrker hjemmetjenesten i prosjekt med 50 % ergoterapeut.
- Sikre at brukere kan bo hjemme så lenge som mulig, blant annet ved bruk av ny teknologi. Er gjennomført, men videreutvikles og driftes og planlegges i forhold til nye omsorgsboliger.
- Utfylle omsorgstrappen slik at tilbudet som gis, blir mest mulig differensiert og behovstilpasset. Utprøving med «Velkommen til bords», herre og damegruppe. Brukere hentes og bringes til sykehjemmet og Verjåhagen for servering av varmt måltid i gang pr uke.

7.4.2. Rus og psykiatriplan

- Rus- og psykiatriplanen ble vedtatt i 2017. Det er behov for at den blir revidert. Det er et mål om at dette blir gjort i løpet av planperioden.

7.4.3. Folkehelseplan

- Å kunne leve trygge og aktive liv – prosjektet «Leve hele livet»
- Samarbeid med frivilligheten og lag og foreninger for blant annet å jobbe sammen om å skape inkluderende miljø og å forebygge ensomhet blant eldre
- Å legge til rette for at innbyggerne skal få bo hjemme så lenge som mulig.
- Viktig å ha fokus på å tilby tjenester på rett nivå, ved blant annet å følge planlagt omsorgstrapp ved tildeling av tjenester
- Bekjempe barnefattighedsproblematikken
- Kunnskapsformidling om mat og måltider
- Fokus på hverdagsmestring «Borte bra, hjemme best»

8. Kultur

8.1. Status

Kultur står for drift av Os bibliotek, Frivilligsentralen, Fritidsklubben, Os museum, administrativ ressurs innen Vintervukku, Hembygda, Den kulturelle spaserstokken, UKM og Pilegrimsleden. Behandling av spillemiddelsøknader, samarbeid/bistand til frivillig kultur- og idrettsliv, saksbehandling og Verdensarven Røros og Cirkumferensen.

Sykefravær

Sykefravær	2018	2019	2020	Status pr. sept. 2021	Mål for 2022
Sykefravær	4,5 %	3,1 %	17,2 %	2 %	2 %

Budsjettoversikt 2021 og 2022

Kultur	Tall i hele tusen
Budsjettramme for 2021 uten avskrivninger (kr 4.980):	2 855
Konsekvensjustert budsjett 2022:	2 938
+/- Forslag på tiltak:	0
Ramme i budsjettet 2022:	2 938

8.2 Satsingsområder

8.2.1 Arrangementer for barn og unge – UKM

Ungdommens kulturmønstring er viktig, vellykka og det største kulturarrangementet for barn og unge. UKM er en fleksibel og god ramme for kunst- og kulturutvikling for barn og unge.

1. Årlig kulturuke i januar i samarbeid mellom skole, kulturskole, UKM og evt. Fritidsklubben. Finansieres av Den kulturelle skolesekken, skolen, kulturskolen, biblioteket og tilskuddsmidler.
2. Videreutvikle opptrappinga til UKM i samarbeid med skole, Fritidsklubben og evt. andre aktører.

8.2.2 Bibliotekutvikling

Biblioteket betjener alle innbyggergrupper, og er en viktig brikke i kulturliv, integrering og skole- og stedsutvikling. Satsingsområder:

1. Bidra til leselyst, leseferdigheter og litteraturinteresse for barn og unge
2. Øke bruk av nettbaserte bibliotektenester og automatisert utlån
3. Gode arrangementer med aktuelle temaer for forskjellige brukergrupper
4. Meråpent bibliotek vurderes i forbindelse med skole-, samfunns- og sentrumsutvikling
5. Anskaffelse og implementering av nytt biblioteksystem

8.2.3. Andre kultur oppgaver

1. Følge opp handlingsprogrammet i Kulturminneplanen.
2. Videreutvikle aktivitetene og drift av Frivilligsentralen til beste for innbyggerne og koordinere samarbeidet mellom frivillig og offentlig sektor.
3. Videreutvikle aktivitetene innen Verdensarven Røros og Cirkumferensen.
4. Rekonstruksjon av fjøset på Oddentunet til nytt formidlings- og servicebygg.

8.2.4. Samarbeid mellom kommune og frivilligheten

I helse og omsorgsplanen til Os kommune er ett av målene å styrke pårørendes og frivilliges rolle i helse- og omsorgstjenesten. Dette skjer i dag ved mange forskjellige tiltak i regi av Frivilligsentralen, og/eller i samarbeid mellom Frivilligsentralen og kommunale etater. Eksempler er besøksvenn, matkjøring, hjelpetiltak, strøsand, sjåfør, følgetjeneste, arrangementer, og sosiale og kulturelle aktiviteter. Ikke minst i corona-situasjonen har Frivilligsentralen hatt en viktig rolle.

Prosjektet «Leve hele livet» med «Velkommen til bords» gjennomføres, og nye tiltak kommer til. Kommunens deltagelse i prosjektet «Mobilisering av eldreressurser i samfunnet» bidrar til utvikling.

Virksomheten ved Frivilligsentralen er omfattende med mange engasjerte frivillige. Samfunnet har likevel udekket behov for frivillig innsats, samtidig som det er frivillige med «ledige hender». Frivilligsentralens koordinerende rolle er altså et avgjørende satsingsområde for å styre ressurser dit behovet er.

Frivilligsentralens styre og daglige leder arbeider ut fra vedtekter og en årlig handlingsplan. Handlingsplanen for 2022 er under arbeid. Ett hovedpunkt her – og dermed i utviklinga av frivilligheten i åra framover er:

Utvikling av Frivilligsentralens koordinerende rolle mellom kommune, andre etater, lag, foreninger og frivillige.

Dette skal skje bl.a. gjennom:

- Bruke og utnytte effektive systemer (trolig INVI) til det koordinerende arbeidet.
- Gi god informasjon om alle muligheter og tilbud i det frivillige i Os kommune
- Frivillig innsats, deltagelse og bidrag skal omfatte innbyggere i forskjellige aldre og livsfaser.
- Økt fokus på samarbeid med flere forskjellige lag, foreninger og kommunale etater.

En slik struktur vil gi et godt grunnlag for en rik frivillighet til beste for innbyggerne.

I vedtak i kommunestyret den 16.12.2021, ber kommunestyret kommunedirektøren om å innarbeide samarbeid med frivilligheten i alle virksomheter.

8.3. Oppfølging av vedtatte planer

8.3.1. Folkehelseplan

Kultur følger opp de vedtatte mål i folkehelseplanen ved bl.a. aktiviteter og tiltak i Os frivilligsentral, bibliotek og fritidsklubb. Rent konkret går dette på:

- Koordinering mellom frivillige og Os kommune, økning av aktivitet og utvikling av arbeidsformer i Frivilligsentralen.
- Frivilligsentralen som bidragsyter til «Leve hele livet» og ulykkesforebyggende tiltak / Trygge lokalsamfunn.
- Alle virksomheter innen kultur er sterke bidragsytere *for* integrering og godt miljø, og *mot* ensomhet.
- Formidling av tilskuddsordninger og bistand til søknader om tilskudd til kultur, idrett og anlegg.
- Stiprosjekter følges opp bl.a. gjennom Frivilligsentralen, kulturkontoret (Pilegrimsleden) og i samarbeid med lag og foreninger.

8.3.2. Kulturminneplan

- Kulturminneplanen inneholder en konkret handlingsplan. Følgende er gjennomført: Kulturminneforvalter for Verdensarven Røros bergstad og Circumferensen er ansatt og godt i gang med arbeidet.
- Temamøte om kulturminner og sentrum er gjennomført.
- Natur- og kultursti i Nørdalen er oppgradert og vedlikeholdes av NNK / Os skole.
- Vedlikehold, skjøtsel og merking av fiskeveier og stier pågår.
- Tilstandsrapport på gårds- og seteranlegg (Landbruk).

Prioritert i 2022-23:

- Gode rutiner for ny kulturminneforvalter.
- Vedlikehold, skjøtsel og merking av fiskeveier og stier.
- Oppgradering og formidling av Milorg-hula.
- Ferdigstille og ta i bruk nytt formidlingsbygg på Oddentunet.
- Gjennomføre prosjekt med skjøtsel, informasjon og formidling av Gruvåsen. Prosjekteier er Vangrøfta grunneierlag, samarbeidspartnere er Os kommune, frivillige og Nasjonalparkstyret.

8.3.3. Næringsplan

Reiseliv er et satsingsområde i næringsplanen, og det er bl.a. Verdensarven Røros og Circumferensen, Utvalgte kulturlandskap, natur og friluftsliv og kulturliv som trekker turister til regionen. Kultur vil bidra ved å legge til rette for friluftsliv, utvikle tiltak og arrangementer innen kultur og Verdensarven.

9. Kommunalteknikk

9.1. Status

Kommunalteknikk har blant annet følgende ansvarsområder: vann, avløp, slam/septikk, renovasjon, veier, gatelys og grøntområder, drift, vedlikehold og forvaltning av kommunens bygninger og eiendom, matrikkel, kart, GIS, oppmåling, byggesaksbehandling, arealplanlegging og trafikksikkerhet, brannberedskap, feiing, forurensning og miljøvern. Fra 2020 ble renhold av bygninger også en del av virksomheten.

I 2022 kommer vi fortsatt til å kjøpe tjenester innen GIS, matrikkelføring, oppmåling og delesaker.

Brann, brannberedskap og feiing inngår i et vertskommunesamarbeid og det betyr at Røros kommune har overtatt ansvaret for alt brannpersonell for Os kommune.

Selvkostområder med full selvkost er: drikkevann, avløp, slam/septikk, renovasjon og feiing.

Sykefravær

Sykefravær	2018	2019	2020	Status pr. sept. 2021	Mål for 2022
Sykefravær	3,3 %	1,9 %	8,9 %	8,5 %	3 %

Budsjettoversikt 2021 og 2022

Kommunalteknikk	Tall i hele tusen
Budsjettramme for 2021 uten avskrivninger (3.588.830):	12 510
Konsekvensjustert budsjett 2022:	14 275
+/- Forslag på tiltak:	-350
Ramme i budsjettet 2022:	13 925

9.2. Prioriterte områder i 2022

- Fullføre kommuneplanens arealdel
  - Politisk førstegangsbehandling i januar 2022 med påfølgende høring/offentlig ettersyn.
  - Sluttbehandling i kommunestyret i juni 2022.
- Fortsette gjennomføringen av energisparende tiltak. Både tiltak som inngår i driften, og investeringstiltak.
  - Dette blir nærmere spesifisert i de enkelte byggeprosjekt som kommer.
- Arbeid med klima- og energiplan i samarbeid med andre kommuner i Nord-Østerdalen.

- Prosjektleder ble ansatt 01. oktober 2021.
- Kostnad kr 65.000,- pr. år i tillegg til egeninnsats.
- Planprogram skal vedtas ila første halvår 2022.
- Vedta plan og handlingsplan ila siste halvår 2023.

- Kvalitetssikre anbud- utarbeide rutiner for anbudsprosesser og bestillinger.

- Gjennomgang av egen kompetanse med tanke på å redusere innkjøp av tjenester, der det er fornuftig. Vurdere mer samarbeid med nabokommuner om tjenester.
  - Jobbe for å få på plass avtaler om samarbeid innen brannvern i bygg, el-kontroll, heiskontroll, kontroll av sprinkleranlegg, lekeplasskontroll, osv.
  - Forbedre utnyttelsen av egen kompetanse innen forurensningssaker, saker etter naturmangfoldloven, m.m.

- Vann og avløp

Kunnskapsheving blant ansatte i vaktmestertjenesten ved hjelp av egne og eksterne ressurser. Dette er særs viktig i forbindelse med vaktordningen vi har i dag. Bedre kartgrunnlaget for VA-ledninger med stengemuligheter

- Veg
  - Tilstandskartlegging av veger inklusive grøfter, stikkrenner, dekke, sideterreng med vegetasjon
  - Supplering av grus på grusveger. Forarbeider før høvling
  - Høvling av grusveger
  - Etablere rutiner for inspeksjon av veger
  - Vedlikehold og kartlegging av vegbelysning

9.3. Oppfølging av vedtatte planer

9.3.1. Saneringsplan for vann og avløp.

- Prosjekt på kamerakjøring i avløps-ledningsnettet for tilstandskartlegging.
- Vannledning (VL) og spillvann (SP) kum 381 og 382 i Grendevegen og hovedledninger til kum 364 og 367 i Midteggveien. Det kan bli aktuelt å bare ta deler av denne strekningen i 2022.
- SP-ledninger fra kum 356 til 1566 ved Osheimen og Nørnesjordet bør saneres i løpet av perioden.
- Prosjekt på vannmengdemålere på nettet (sonemålere). Inntil 15 målere.

- Bedre organisatorisk løsningen for vedlikehold og fornying av gatelys.
-

9.3.2. Folkehelseplan og Helse- og omsorgsplan.

- Bredbånd – videre utbygging østover i kommunen, for å bedre dekningen og øke tryggheten for befolkningen.

9.3.3. Kulturminneplanen.

- Spesielt tiltak nr. 1 i handlingsplanen der det står at Os kommune v/kommunalteknikk skal:
Etablere gode rutiner for behandling av saker som berører kulturminner og kulturmiljø, oppfølging av kulturminneplanen, og i sammenheng med annet planverk. Fokus på kompetanse og veiledning i byggesaker vil skape større gjensidig forståelse. Politisk kunnskap og oppmerksomhet bør også etterstrebes.

10. Byggforvaltning

Drift, vaktmestertjenesten.

Vaktmestertjenesten i Os kommune skal forvalte 93 ulike objekter som totalt omfatter 28 379 m². Forsikringssummen utgjør 591 millioner.

Rutiner

- Utarbeide prosedyrer for kontroller og periodisk vedlikehold på alle kommunalt eide bygg og anlegg. Prosedyrer skal legges inn i systemer som Famac (Elektronisk system for drift og vedlikehold av bygningsmassen). og Compilo.
- Utarbeide års-hjul for drift og vedlikehold, for gruppas oppgaver og for det enkelte bygg og anlegg.
- Info/dialog med enhetene- bestilling av tjenester
- Intervall for pliktig egenkontroll, legges inn i Famac med milepeler
- Intervall for pliktige kontroller utført av fagkyndige/eksterne, legges inn i Famac
- Tilstandskartlegging av alle kommunalt eide bygninger/leiligheter.

Varme/ventilasjon

- Tilstandskartlegging og utarbeide forslag til optimalisering av styring og drift på eksisterende anlegg
- Varmegjenvinning i tekniske rom med overskuddsvarme (stort potensiale)

Drift

- Utføre det meste av servicer og reparasjoner av eget utstyr med og uten motor.

Planlagt vedlikehold

- Rehabilitering av alle leiligheter i Røde Rytrøa
- Nødvendig vedlikehold av kommunale leiligheter ved bytte av beboere. Enkelte ganger er det nødvendig med total rehabilitering

11. Interkommunale samarbeid

11.1. Landbruksavdelingen - status

Felles landbruksavdeling mellom kommunene Røros, Os og Holtålen ble etablert 1.1.2017. Os kommune er vertskommune for samarbeidet med Os, Røros og Holtålen kommuner.

I tillegg til felles landbruksavdeling har Os kommune felles veterinærvaktordning med Tolga, det jobbes med naturforvaltning, forskjellige prosjekter, viltforvaltning, skadefelling, rovvilt og kommunen er forvalter av Forollhogna-midler i forhold til nasjonalparkstyret.

Sykefravær

Sykefravær	2018	2019	2020	Status pr. sept. 2021	Mål for 2022
Sykefravær	6,5 %	7,8 %	9,4 %	14,3 %	5 %

Budsjettoversikt 2021 og 2022

Landbruk	Tall i hele tusen
Budsjettramme for 2021 uten avskrivninger (0):	1 404
Konsekvensjustert budsjett 2022:	1 437
+/- Forslag på tiltak:	0
Ramme i budsjettet 2022:	1 437

Os kommune skal bidra til å legge til rette for landbruksbedrifter/-enheter med muligheter for utvikling i Røros, Os og Holtålen kommuner.

Landbrukskontoret er førstelinjetjenesten for nasjonal, regional og lokal landbrukspolitikk i de tre kommunene Røros, Os og Holtålen. Kommunene mottar årlig rammetilskudd fra Staten for å ivareta de lovpålagte arbeidsoppgavene innenfor landbruksforvaltningen. Dette innebærer bla. tilskuddsforvaltning, lovforvaltning, matrikkeldata, saksbehandling for Innovasjon Norge og ajourhold av kartdata (AR5). Dette gjelder alt kommunalt ansvar innenfor jord-, skog- og viltforvaltning. Over 40 lover og forskrifter samt kommunale retningslinjer ligger innenfor ansvarsområdet.

En viktig del av kontorets arbeid er involvering og medvirkning i kommunenes ulike planarbeid. Dette gir lokalkunnskap, kompetanseutveksling og samordning med andre fagetater i de ulike kommunene. Dette gir også kommunene seg imellom, utfordringer i prioritering av planprosesser til ulike tider.

De statlige økonomiske virkemidlene til landbruksnæringen som er utbetalt/tildelt via den kommunale landbruksforvaltningen, utgjør årlig vel 100 mill. kr. i samla sum for de tre kommunene. Statsforvalter har kontrollfunksjon overfor kommunene samt er klageorgan. Brukerperspektivet er satt i hovedfokus for å kunne se forvaltningsoppgavene sammen med utviklingsprosesser og muligheter lokalt. Dette skal baseres på bærekraft og utvikling av lokale ressurser. Informasjon overfor brukergruppene i de tre kommunene er sentral i alle ordninger som kontoret har ansvar for. For å nå ut med informasjon oa. nyttes eget nyhetsskriv, e-postvarsel, egen facebookside og instagram.

En viktig del av utviklingsarbeidet er initiering, prosjektledelse og/eller deltakelse i ulike prosjekt i kommunene. Eget budsjettansvarsområde for de prosjekt som styres gjennom kommunene.

11.2. Oppfølging av prosjekter og planer

For Os kommune er satt opp gjeldende tiltak/prosjekt i henhold til planstrategien:

Tiltak
Ekstra veterinæravakt i mai Tolga/Os (Folkehelseplan, Næringsplan)
Bondens nettverk/Trygg bonde (Folkehelseplan)
Beitebruk (Næringsplan, Kulturminneplan)
Rekrutteringstiltak (Næringsplan)
Skogbruksplan Os (Næringsplan)
Lokalt skadefellingslag Os (Folkehelseplan, Kulturminneplan)
Veikanthogst (Kommunal målsetting om hjortevilt)

Aktiv landbruksproduksjon og bruk av areal- og bygningsressursene er sentralt for ivaretagelsen av kulturlandskapet og er med på å forme kulturlandskapet i kommunen. Dette skal videre kunne bidra til bolyst, fagmiljø og næringsaktiviteter. Stimulere til næringsaktivitet og ivaretagelse av næringsutøverne er en del av dette.

Fra og med budsjettåret 2021 ble landbrukskontoret en avdeling under virksomheten «Kommunalteknikk og landbruk» i Os kommune. Dette kan bidra til en større og mer tverrfaglig sektor som har mange parallelle fagfelt som kommunene trenger å samordne.

12.3. Oversikt over interkommunale avtaler

I hele tusen	Dato	Innhold og mål	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Administrasjonen				
ROH-overordna samarbeid	23.11.17-k-sak	Overordna samarbeidsområder. 40 % lik andel for kommuner 60 % etter innbyggere		
Administrasjonen				

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

ROH-regnskap i Holtålen	7.1.17-signert	Føre kommuneregnskap, fakturere gebyr og kommunale krav. Inngått avtale med LINDORFF høst 20. Tilleggsavtale om remittering.	1 246	985
ROH-lønn i Os	14.02.2013	Ivareta kommunens forpliktelser på lønn.	797	807
Oppvekst				
PPT-Tynset	22.97.96	Hjelpe kommuner i arbeidet med kompetanseutvikling og ou og legge til rette for elever med særlige behov.	879	903
ROH-voksenopplæring-Røros	19.11.2018	Basert på antall undervisningstimer og elever + 10 % administrasjon, får faktura ikke budsjett		
Landbruk				
ROH-landbruk-Os	22.09.2016	Forvaltnings- og utviklingsoppgaver innen landbruk og skogbruk	1 330	1 359
Omsorg				
ROH - barnevern	27.11.2007		3 927	5 753
Legevakt-Røros		Kan sies opp med et års varsel. Andel var opprinnelig 58 %, 21 % og 21 % Totalt 5,6 millioner for ROH.	1 426	1 521
IMA-Røros		Avtale utgår 31.12.20	2 287	2 327
NAV-Røros			4 105	4 161
Krisesenter-Lillehammer		18 kommuner kjøper tilbud av Gudbrandsdal Krisesenter. Fordeles etter folketall 2016-69,08 pr innbygger	152	156
Kultur				
Nord-Østerdal Musiker		Gammel avtale	83,5	85,4
Teater		6 kr pr innbygger	11,2	11,2
Anno Museum	09.08.2013	Kr 30 pr innbygger	46,8	56,1
Verdensarv og Cirkumferensen		Verdensarv og Cirkumferensen, uthusprosjekt, kulturminnerådgiver	177	180
Teknisk/næring				
Brannsam arbeid-Røros	Avtale fra 1.7.2021	Avtalen inkluderer brann og feiing, feiing er budsjettert til kr 717.860 for 2022. Feiing ikke tatt med i oversikten, da dette er et selvkostområde.	3 300	3 374
Røros Reiseliv	Avtale fra 3.4.2019	Avtale fra 3.4.2019 – konsumprisindeks reguleres hvert år	233	238
SUM			20 000	21 917

Utfordring

Interkommunalt samarbeid er en god måte å løse oppgaver på i fellesskap, men vi ser at på noen områder så er vi fortsatt for få og små når bare Os, Røros og Holtålen samarbeider.

Med utgangspunkt i evalueringsrapporten, jobbes det nå med å få på plass en revidert avtale.

12. Investeringsbudsjettet

Skjema med oversikt over hvert prosjekt, netto uten merverdiavgift:

Investeringsbudsjett 2022-2025					
Investeringsprosjekter i kr 1 000					
Hovedoversikt investeringsbudsjett		2022	2023	2024	2025
	Investering, netto uten mva.	47 850	29 850	6 600	8 125
	Lån	39 090	25 775	5 900	7 400
	Tilskudd/salg	8 060	3 375	-	-
	Bruk av driftsmidler	700	700	700	725
Prosjektnr.					
000001	Bruk av lån	2022	2023	2024	2025
	Lån	39 090	25 775	5 900	7 400
010000	KLP Egenkapitalinnskudd	2022	2023	2024	2025
	Investering	700	700	700	725
	Driftsmidler	700	700	700	725
	Sum utgifter driftsbudsjett	700	700	700	725
010004	Minnelund, Os kirke og Narbuvoll kirke, Os kirkelige fellesråd	2022	2023	2024	2025
	Investering	600	550	500	500
010011	Digitalisering	2022	2023	2024	2025
	Investering digitalisering, arkiv	400	400	400	400
010014	Velferdsteknologi omsorg	2022	2023	2024	2025
	Investering	300	300	300	300
010017	Helseplattformen + lokale kostnader	2022	2023	2024	2025
	Investering 3,2 mill. + lokale inv.kostn.	4 200	-	-	-
090011	Energisparende tiltak	2022	2023	2024	2025
	Investering	1 150	1 000	1 000	1 000
090020	Rehab./ny ungdomskolen, prosjektering	2022	2023	2024	2025
	Investering	300	-	-	-
090027	Oppgradering kommunale veier	2022	2023	2024	2025
	Investering	800	200	200	200
090040	Rehab./nytt helsehus	2022	2023	2024	2025
	Investering	15 000	15 000	-	-
090045	Nødstrøm (aggregat) Verjåtunet	2022	2023	2024	2025
	Investering	400	-	-	-
090049	Flomsikring Verjåa, enkle tiltak	2022	2023	2024	2025
	Investering	200	-	-	-
090054	Fjøs og driftsbygning, Oddentunet	2022	2023	2024	2025
	Investering	2 300	-	-	-
	Refusjon riksantikvaren m.fl.	2 300	-	-	-
090059	Rømningsveier bygninger omsorg	2022	2023	2024	2025
	Investering	200	-	-	-
090060	Gatebelysning, ledlys	2022	2023	2024	2025
	Investering	400	-	-	-

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2022-2025 OG ÅRSBUDSJETT 2022

090061	Veksted i hallen på Kopparleden	2022	2023	2024	2025
	Investering	350	-	-	-
090062	Påbygg grønne Rytrøa	2022	2023	2024	2025
	Investering	2 800	-	-	-
	Refusjon Husbanken	1 260	-	-	-
090063	Omsorgsboliger Nørnesjordet	2022	2023	2024	2025
	Investering	10 000	7 500	-	-
	Tilskudd fra Husbanken	4 500	3 375	-	-
Alle investering som gjelder selvkostområdene innenfor vann, avløp, renovasjon, septikk og feiing:					
090010	VA oppgraderinger, selvkost, iflg. saneringsplan	2022	2023	2024	2025
	Investering avløp	1 950	-	3 500	-
	Investering vann	5 800	4 200	-	5 000

Alle nevnte prosjekter blir kvalitetssikret i investeringsgruppen. Før endelig bevilgning blir det utredet en sak med driftskonsekvenser og alle relaterte kostnader i både prosjekt- og driftsfasen.

12.1.De enkelte investeringstiltakene

En mer detaljert beskrivelse av de forskjellige investeringsprosjektene:

010000-KLP Egenkapitalinnskudd:

Alle som etablerer avtale om offentlig tjenstepensjon i KLP, skyter inn et egenkapitalinnskudd. Forsikringstakers eierandel av den egenkapital som er innbetalt til KLP av kommunen, skal føres i investeringsbudsjettet. Dekning av utgiftene kan ikke tas ved bruk av lån, men må dekkes av driftsmidler.

010004-Kirkebygg

Se eget vedlegg fra Kirkelig Fellestråd

Tilstandsrapport for Os kirke er utarbeidet av Castor Kompetanse for bygningsmessig rehabilitering og brannsikring. For de to neste årene skal Os kirke rehabiliteres innvendig.

I tillegg skal det utarbeides en minnelund ved både Os kirke og Dalsbygda kirke i løpet av planperioden.

I tillegg har det vært dialog om utvidelse av parkeringsplass ved Os kirke og kjøp av grunn til dette formålet. Det jobbes videre med dette.

Narbuvoll kirke skal rehabiliteres.

Dalsbygda kirke – forberedelse og etablering av navnet minnelund

010005-IKT-utstyr:

Kjøp av IKT utstyr i forhold til Helseplattformen ligger på prosjekt Helseplattformen.

010011-Digitalisering:

Digitalisering landbruksarkiv og renholdsplaner ble utført i 2021.

I 2022 skal Os kommune videreutvikle robotisering, ERP-løsning, e-handel, arkivering med oppslagsmuligheter i forskjellige programmer, nytt folkeregister, eInnsyn, Documaster m.fl.

010014-Velferdsteknologi innenfor omsorgstjenesten:

Investeringer i forhold til moderne varslings- og overvåkingssystemer skal erstatte dagens utrangerte sykesignalanlegg. Dette er velferdsteknologiske løsninger som skal gi trygghet, sikkerhet og ivaretagelse for pasienter/beboere med helseutfordringer, samt skape mestrings- og selvstendighetsopplevelser. Det samme gjelder for pasienter og brukere som skal ha tjenester i eget hjem, eller i nytt tilrettelagt hjem (for eksempel omsorgsbolig). Noe av utstyret kan brukes uavhengig av hvor en bor – hjemme eller i institusjon.

De velferdsteknologiske løsninger skal også ivareta de ansattes behov for kvalitetssikrende arbeidsverktøy som støtter og forenkler deres arbeid og skaper rammer for god arbeidsflyt. Velferdsteknologiprojektet videreføres i 2022.

010017-Helseplattformen: 3,2 mill. til Helseplattformen + 1 mill. lokale kostnader til prosjektleder, IKT-utstyr, superbrukere mm.

090011-Energisparende tiltak:

I 2021 hadde vi ute et anbud på bygging av driftssentral og utskifting rørgater. I tillegg var det anbud på drift av varmesentralen. Det kom ikke tilbud på drift og konkurransen ble avlyst. Det vurderes nå nye tiltak:

Tiltak 1: Bruke overskuddsvarmen fra tekniske rom

Anslag besparelse 150.000-200.000 kwh pr. år for å bruke overskuddsvarme.

Tiltak 2: ledlys lærerfløy 250.000

090020-Rehabilitering av ungdomsskolen:

Det ble opprinnelig vedtatt i omstillingsprosjektet i 2019 at ungdomsskolen skulle rehabiliteres.

Det skal utarbeides ny tilstandsvurdering og slik at vi på nytt får vurdert hva om kan rehabiliteres/ hva som eventuelt må bygges nytt.

090023-Omsorgsboliger, trinn 2:

Opprinnelig plan var prosjektering i 2021 og oppstart i 2022. Arbeidet styres av en politisk komite. Prosjektering og planlegging er utsatt i tid da legekantor prioriteres foran bygging av omsorgsboliger.

090027-Oppgradering av kommunale veier:

Tiltak 1: Asfaltering av Håkonsbakken og Kvervillen

Tiltak 2: Oppgradere 5-6 stikkrenner a 50.000

090040-Nytt legekantor/helsehus:

Skisser for dette ble lagt fram til orientering 18.11.21. Det er utarbeidet to alternativer:

Alternativ 1: Bygge om 1. etasje i kommunehuset til helsehus med påbygg for

Alternativ 2: Bygge ny del i tilknytning til helsestasjon

Alternativene ligger i størrelsesorden 22-26 millioner.

Det skal nå utarbeides en prosjektplan med milepæler, framdrift, medvirkning mm. og kommunestyret får saken til behandling 1.halvår 2022

Det legges inn forslag på 15 millioner for 2022 og 2023

090045-Nødstrøm Verjåtunet:

Det er behov for å bygge inn et aggregat på sykehjemmet som slås på automatisk hvis strømmen går. Dette ble ikke utført i 2021 grunnet ombygging og at plassering ikke er besluttet. I dag er det slik at aggregat må hentes på Renseanlegget og settes/fyres opp av to vaktmestere. Det er krav om at autorisert personell (elektriker) må koble om i hovedskapet. Dette prosjektet blir videreført fra 2020 til 2021.

090049-Flomsikring Verjåa:

Det er behov for prosjektering til flomsikring av Verjåa- prosjektmidler legges inn i investeringsbudsjettet. Os kommune må leie inn annen fagkompetanse da NVE ikke lenger kan bistå med anbefalinger til beste tiltak. Enkle tiltak vil bli gjort i 2022.

090054-Fjøs og driftsbygning Oddentunet:

Fjøset skal restaureres og driftsbygningen skal rekonstrueres. Riksantikvaren har gitt tilsagn om å bidra med en del midler inn i prosjektet.

Sum på 2,8 millioner ble ikke brukt og videreføres til 2022

090059-Rømningsveier innen bygg helse og omsorg:

Os kommune har fått pålegg om å sikre /bygge rømningsveier i alle bygg

090060-Gatelys – ledlys

Oppgradering gatelys til led

50 master som ikke fungerer 4.500 pr lampe/lyspunkter langs fylkesvei

090061-Ombygging i lagerhallen Kopparleden:

Fungerer som dagsenter og lager - innredning av en liten del til verksted

090062-Påbygg grønne Rytrøa:

Nytt vaktrom og garderober til 2,8 millioner

090063-5 stk. boliger/leiligheter TFF Nørnesjordet – 17, 5 millioner:

Tilrettelegging og ombygging til både bolig og vaktrom. Dette utløser tilskudd fra Husbanken Fysioterapirommet vil bli bygd om til 2 boliger i 2023.

Innenfor selvkostområdene:

Vann- og avløpsoppgraderinger:

Vann og avløp er selvkostområder. Dette betyr at kostnadene ved drift og utbygging av vann- og avløpsanleggene dekkes av gebyrer. De vil dermed ikke ha samme virkning på kommunens økonomi som de andre investeringene våre.

I 2021 ble det utarbeida saneringsplan for vann- og avløp og denne skal følges.

12.2. Årlige låneopptak og renteutgifter som følge av investeringsplanen

Tabellen viser hvordan driftsbudsjettet pr. år i planperioden vil bli påvirket av renteutgifter og avdrag i forhold til de planlagte investeringsprosjekter.

Det er lagt inn at investeringslån som tas opp skal tilbakebetales over 30 år. Dette er nytt i forhold til tidligere, da vi tidligere hadde investeringslånene på 20 år. I budsjettet er det lagt inn en forventning om en lånerente fra 1,5 % - 2,10 % i de neste fire år.

Investeringsbudsjett 2022-2025

Investeringsprosjekter i kr. 1 000,-				
Hovedoversikt investeringsbudsjett	2022	2023	2024	2025
Investering	47 850	29 850	6 600	8 125
Lån	39 090	25 775	5 900	7 400
Tilskudd/salg	8 060	3 375	-	-
Bruk av driftsmidler	700	700	700	725
Renter	49	722	1 268	1 390
Avdrag	-	1 955	3 243	3 538
Sum utgifter driftsbudsjett	749	3 376	5 211	5 653
RENTEALTERNATIVER:				
	2022	2023	2024	2025
ALT1	1,00 %	1,00 %	1,25 %	1,50 %
ALT2	1,00 %	1,25 %	1,50 %	2,50 %
ALT3	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %
ALT4	1,50 %	1,75 %	2,00 %	2,10 %
ALT5	1,75 %	2,00 %	2,50 %	2,75 %

Tabell som viser belastning på driftsbudsjettet i form av renter og avdrag på nye investeringer etter forslag fra administrasjonen.

12.3. Oversikt årlig utvikling av gjeld i planperioden BFR § 5-7

Årstall, tall i hele tusen	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lånegjeld pr. 01.01.	180 551	208 021	206 183	201 945	203 763	203 219	208 659	239 889	257 304	254 544
- Avdrag i driftsregnskapet	9 734	9 247	9 564	7 700	8 000	7 000	7 000	7 500	7 800	8 100
- Avdrag i investeringsregnskapet	2 468	4 801	5 073	7 882	4 845	860	860	860	860	940
+ Nye investeringslån	39 673	10 210	10 400	17 400	12 300	13 300	39 090	25 775	5 900	7 400
+ Nye startlån	0	2 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Total lånegjeld 31.12.	208 021	206 183	201 945	203 763	203 219	208 659	239 889	257 304	254 544	252 904

Tabellen viser utvikling av lånegjeld fra 2016 og ut planperioden. Estimerte tall for årene 2021-2025

12.4. Bevilgningsoversikt - investeringer 2022-25 BFR § 5-5, 1. og 2. ledd

Presentasjon av skjemaet «Bevilgningsoversikt – investeringer» ut etter hvilke investeringer vi ser behov for de neste fire årene 2022-2025.

Bevilgningsoversikt - investeringer 2022-2025 BFR § 5-5, 1. ledd							
	Regnskap	Oppr. Budsjett	Rev. budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
I hele tusen og inkl. mva.	2020	2021	2021	2022	2023	2024	2025
1 Investeringer i varige driftsmidler	36 713	41 950	41 950	55 450	34 700	5 875	7 375
2 Tilskudd til andres investeringer	1 320	500	500	600	550	500	500
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	603	675	675	700	700	700	725
4 Utlån av egne midler							
5 Avdrag på lån	2 353	0	0	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	40 989	43 125	43 125	56 750	35 950	7 075	8 600
7 Kompensasjon for merverdiavgift	-6 996	-8 190	-8 190	-8 900	-6 100	-475	-475
8 Tilskudd til andre	-12 608	-14 800	-14 800	-8 060	-3 375	0	0
9 Salg av varige driftsmidler	-1 690						
10 Salg av finansielle anleggsmidler	-726						
11 Utdeling av selskaper							
12 Mottatt avdrag på utlån av egne midler							
13 Bruk av lån	-18 076	-19 460	-19 460	-39 090	-25 775	-5 900	-7 400
14 Sum investeringsinntekter	-40 096	-42 450	-42 450	-56 050	-35 250	-6 375	-7 875
15 Videreutlån	200						
16 Bruk av lån til videreutlån	-200						
17 Avdrag på lån til videreutlån	2 492	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
18 Mottatte avdrag på videreutlån	-1 979	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
19 Netto utgifter videreutlån	513	0	0	0	0	0	0
20 Overføring fra drift	-603	-675	-675	-700	-700	-700	-725
21 Netto avsetning til eller bruk av bundne investeringsfond	-203						
22 Netto avsetning til eller bruk av ubundne investeringsfond	-600						
23 Deknings av tidligere årsudekket beløp	0						
24 Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	-1 406	-675	-675	-700	-700	-700	-725
25 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0	0

DETALJERT BEVILGINGSOVERSIKT - INVESTERINGSREGNSKAPET						
etter BFR § 5-5, 2. ledd						
Os kommune 2022-2025						
<i>Bevilgningene til investeringer i varige driftsmidler, tilskudd til andres investeringer, investeringer i aksjer og andeler, og utlån av egne midler med bruttobeløp, skal tilsvare beløpene på postene 1 til 4 i oppstillingen bevilgningsoversikt - investeringer.</i>						
	Regn- skap	Revidert budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
I hele tusen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	<i>Inkl mva.</i>	<i>Inkl mva.</i>	<i>Inkl mva.</i>	<i>Inkl mva.</i>	<i>Inkl mva.</i>	<i>Inkl mva.</i>
<i>Prosjekt</i> <i>Prosjektnavn</i>						
010000 Egenkapital KLP	603	675	700	700	700	725
010004 Fellesrådet	1 250	500	600	550	500	500
010005 IKT-investeringer						
010009 Salg og kjøp av aksjer	9					
010011 Digitalisering arkiv, hjemmeside	554	575	500	500	500	500
010014 Velferdsteknologi omsorgstjenesten	1 292	1 875	375	375	375	375
010015 Utstyr, møbler sykehjemmet		375				
010016 Utstyr legekantoret		250				
010017 Helseplattformen + lokale inv.kostnader			4 450			
090003 Håmmålfjellveien nedre del	70					
090010 VA-oppgraderinger	229	1 000	7 750	4 200	3 500	5 000
090011 Energisparende tiltak	695	3 750	1 438	1 250	1 250	1 250
090020 Ungdomsskolen	432		375			
090021 Ombygging Verjåtunet	25 490	12 500				
090023 Nye omsorgsboliger	2 221	12 875				
090027 Oppgradering kommunale veier	124	250	1 000	250	250	250
090037 Avløpsledning fra Hummelfjell Hyttegrenn	-17					
090038 Salg av tomter	55					
090039 Energisentral		2 500				
090040 Rehab/nybygg helsehus	1 476		18 750	18 750		
090045 Nødstrøm Verjåtunet		500	500			
090046 Låsesystemer	65					
090047 Nybygging avløpsanlegg bolig	247					
090048 Sprinkelanlegg Nørnesjordet	124					
090049 Flomsikring Verjåa		250	250			
090050 Vaskerobot	400					
090051 Riving av bygg	1 038					
090052 Kjøreveg Sundmoen Elixir	1 719					
090054 Stall og fjøs Oddentunet	365	3 500	2 875			
090056 Brannpumpe	193					
090057 Røste Næringspark		1 500				
090059 Rømningsveier bygninger omsorg		250	250			
090060 Gatebelysning, ledlys			500			
090061 Veksted i lagehallen på Kopparleden			438			
090062 Påbygg grønne Ryrtrøa			3 500			
090063 Omsorgsboliger Nørnesjordet			12 500	9 375		
Forbruk investeringsområde	38 636	43 125	56 750	35 950	7 075	8 600

13. Utfyllende forklaringer

13.1. Utvikling i lånegjeld, renter og fondsmidler

Lånegjelden vår ligger svært høyt og det er grunn til bekymring. Investeringslån har blitt tatt opp over 20 år, noe som er mye kortere enn hva loven sier om hva som er minstekravet. Minstekravet om nedbetalingstid på disse lånene avhenger av hvilke investeringer vi har og over hvor mange år disse skal avskrives på. Når som vi har brukt å nedbetale lånene over 20 år, så har lånesaldoen ikke øket alt for mye gjennom årene. Men likevel ligger vi høyt i forhold til andre kommuner. Men skal vi være en attraktiv kommune å bo i, så er det viktig å investere.

For og med 2020 har administrasjonen lagt inn forutsetning om at kommunen kun betaler minste tillatte avdrag (minsteavdrag). Gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte. Med den høye gjeldssaldoen vi har, vil en økning av renten på cirka 0,5 % gi en merkostnad i budsjett på cirka 1 mill.

Netto lånegjeld for årene 2015-2021

Årstall, tall i hele tusen	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lånegjeld pr. 01.01.	179 793	180 551	208 021	206 183	201 945	203 763	203 219
- Avdrag i driftsregnskapet	7 106	9 734	9 247	9 564	7 700	8 000	7 000
- Avdrag i investeringsregnskapet	1 434	2 468	4 801	5 073	7 882	4 845	860
+ Nye investeringslån	5 298	39 673	10 210	10 400	17 400	12 300	13 300
+ Nye startlån	4 000	0	2 000	0	0	0	0
Total lånegjeld 31.12.	180 551	208 021	206 183	201 945	203 763	203 219	208 659
- Ubrukte lånemidler	4 808	16 775	6 938	9 921	14 667	8 692	9 000
- Egne startlån hos Husbanken pr. 31.12.	24 261	21 637	21 925	19 830	17 550	15 059	14 199
Netto lån pr. 31.12.	151 482	169 609	177 320	172 194	171 546	179 469	185 460
- Selvkostområdene	12 585	12 375	12 142	11 960	12 331	11 945	13 450
Netto lånegjeld fratrukket selvkost pr 31.12	138 897	157 234	165 178	160 234	159 215	167 524	172 010
Driftsinntekter	198 112	206 747	216 818	218 273	213 788	241 111	217 066
Netto lånegjeld % av driftsinntektene	70,11 %	76,05 %	76,18 %	73,41 %	74,47 %	69,48 %	79,24 %

Lånegjeld og netto lånegjeld 2015-2021. Tallene for 2021 er ikke eksakte, bare et anslag for hvordan året vil ende.

Disposisjonsfondet

Ved utgangen av 2020 hadde kommunen en total saldo på alle disposisjonsfond med kr 42,19 mill. I 2021 har administrasjonen slått sammen flere av disposisjonsfondene. Disposisjonsfondene er nå delt inn i tre fond:

- 1: *Det generelle disp.fondet,*
- 2: *Vedtak på bruk av disp.fond til bredbåndsutbygging*
- 3: *Premieavvik*

Det er gjort vedtak om å bruke 3 mill. av disposisjonsfondet i 2021 i driftsbudsjettet. Hvis dette blir nødvendig, vil disposisjonsfondene se slik ut ved utgangen av 2021 (dette avhenger selvfølgelig av hvordan premieavviket blir for 2021):

Fordeling mellom de forskjellige fondene:	Saldo		Ut	I budsjett	Saldo
	1.1.21	Inn			31.12.21
Disposisjonsfondet	37 117 823		15 841 362	3 000 000	18 276 461
Flere mindre disposisjonsfond	5 067 469		5 067 469		0
Avsatt til bredbåndsutbygging	0	4 527 000			4 527 000
Premieavvik KLP & SPK m/avgift	0	16 110 157			16 110 157
Totalt:	42 185 292	20 637 157	20 908 831	3 000 000	38 913 618

En oversikt over disposisjonsfondene for året 2021, med forventet saldo totalt på kr 38,9 mill. ved utgangen av 2021.

Hvis vi tar konsekvensjustert budsjett og tar med forslag på tiltak, vil det gjenstå cirka kr 10,8 mill. på disposisjonsfondet ved utgangen av 2025.

13.2.Andre inntekter

Momskompensasjon:

Momskompensasjonsordningen ble innført fra 2004. Formålet med ordningen er å nøytralisere de konkurransevridninger som kan oppstå som følge av merverdiavgiftssystemet, ved at kommunenes kjøp av varer og tjenester fra private gjennom ordningen blir likestilt med kommunal egenproduksjon.

Momskompensasjonen for 2022 er beregnet til om lag 5,5 mill. fra drift. For de neste fire årene 2022-2025 vil dette beløpet holde seg noenlunde stabilt, men økes i takt med prisvekst. I tillegg vil det komme momskompensasjon på investeringer, alt dette blir ført i investeringsregnskapet. Her varierer momskompensasjonen fra år til år ettersom hvor mye vi investerer hvert år og hva vi investerer i. Ved for eksempel bygging av boligeiendommer, får vi ikke momskompensasjon.

Rentekompensasjon:

Skole: Det er lagt inn i budsjettet rentekompensasjon med cirka kr. 120 000 vedr. utbygging av skolen pr. år. Dette vil variere noe med den generelle rentesatsen.

Eldreomsorg: Her er rentekompensasjon og avdrag beregnet til cirka kr. 500 000 som gjelder omsorgsboliger og sykehjem del pr. år.

Kirke: Vi får rentekompensasjon på Os kirke med cirka kr. 80 000 pr. år.

Ressurskrevende tjenester til enkeltpersoner:

Alle kommuner som yter særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere, kan søke om delvis refusjon av direkte lønnsutgifter knyttet til disse tjenestene. Beregningsgrunnlaget for refusjonen er faktisk påløpte direkte lønnsutgifter, fratrukket enkelte øremerkede tilskudd, brukerbetaling, samt et generelt beløp på 1 470 000 kroner (2021-tall) pr. bruker. Tilskuddet utgjør 80 prosent av restbeløpet (ifølge statsbudsjettet for 2022).

For 2021 ble det lagt inn nesten kr 18 mill. i budsjettet som forventet tilskudd. Samme beløper lagt inn for 2022. Os har et høyt antall ressurskrevende brukere i forhold til mange kommuner. Tjenesten er knyttet opp mot omsorgstjenesten i kommunen og alle lønnsutgifter og andre utgifter blir belastet ansvar 3600 Avlastningstjenesten.

Ved et stabilt antall ressurskrevende brukere, er det forholdsvis greit å beregne hva vi vil få i tilskudd fra staten. Men når vi enten får færre brukere eller vi får nye brukere, så får vi større utfordringer med budsjettet. Dette gjelder både lønnsutgifter og beregning av tilskudd. Hvis vi mister en bruker, så må vi kanskje si opp ansatte. Hvis kommunen får en ny bruker, må vi sannsynligvis ansette nye medarbeider. Tilskuddet vi mottar fra staten dekker ikke opp om alle våre kostnader, da det er beregnet at kommunen skal dekke en del utgifter selv.

Eiendomsskatt:

I Os ble eiendomsskatt på verker og bruk innført i 2003. I 2009 ble det vedtatt en utvidelse av eiendomsskatt til å gjelde hele kommunen, og innføring av skatten gjaldt fra 1.1.2011. Kommunestyret vedtok i 2016 en retaksering av alle eiendommer i kommunen under forutsetning av at alle eiendommer ble besiktiget. Nye takster ble gjort gjeldende fra 2017. Skattesatsen ble fra 2019 vedtatt til å være på 5 promille.

Hensikten med eiendomsskatt er å sette kommunen i stand til å videreføre og videreutvikle et godt tjenestetilbud til alle kommunens innbyggere. Inntekt fra eiendomsskatt går inn som inntekt under kommunens frie inntekter. Det betyr at hver kommune kan bruke inntekten til det man ønsker. I Os er det tenkt at inntekten blir brukt til å styrke det generelle tjenestetilbudet. Kommunen er i en økonomisk krevende situasjon og det blir viktig å øke inntektsgrunnlaget vårt fremover. En økning av eiendomsskatten bedrer kommunens økonomiske handlingsrom i mange år fremover.

Stortinget vedtok for budsjettåret 2021 å redusere satsen fra 5 til maksimum 4 promille. Kommunen fikk dermed en reduksjon i eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger på kr 1,3 mill. fra og med 2021.

13.3. Akkumulert gjeldsforpliktelse til premieavvik

Forklaring på begrep innenfor pensjon:

Pensjonspremie: Hvor mye penger kommunen betaler til pensjonselskapene KLP (Kommunal landspensjonskasse) og SPK (Statens Pensjonskasse) hvert år, for å sette av penger til framtidige utbetalinger til pensjon.

Pensjonskostnad: Er beløpet som føres i regnskapet, som ikke har noe med hva kommunen betaler i pensjonspremie å gjøre. Hensikten fra staten har vært å sørge for at pensjonskostnaden blir ganske jevne fra år til år. Utregningen gjøres gjennom et fastsatt sentralt reglement og kan ikke påvirkes av kommunen. Hvert år i september får vi en aktuarberegning over prognose for neste års premie og kostnad. Det nøyaktige årlige beløpet for premie og premieavvik vet vi ikke før vi mottar beregning i januar etter regnskapsåret er omme.

Premieavvik: Hensikten med premieavviket er å utligne de store årlige variasjonene i pensjonspremien. Regnskapsført kostnad til pensjon har likevel de aller fleste årene vært langt lavere enn det kommunen faktisk betaler i premie. Differansen mellom innbetalt premie og regnskapsført kostnad, utgjør premieavviket.

Amortisering av premieavvik pensjon: Akkumulert premieavvik ble tidligere regnskapsført over 15 år. Fra og med 2011 ble regnskapsføringstiden forkortet til 10 år og fra 2014 er den ytterligere forkorta til 7 år.

Premieavviket for 2020 ble på kr 0,88 mill., en inntektsføring vi har opplevd de fleste årene. Beløpet for 2020 skal utgiftsføres de neste 7 årene. Pr 31.12.2020 var det akkumulerte premieavviket inklusive arbeidsgiveravgift på kr 16,11 mill.

Premieavviket er en transaksjon uten medfølgende likviditetseffekt. I nesten alle år siden modellen ble innført har det vært positive premieavvik som er bokført som en inntekt. For alle de kommuner som velger å bruke denne inntekten i drift og fordele til virksomhetene, vil de tære på sin likviditet da denne inntekten ikke er en reell pengetransaksjon. Det er en prognose på en inntekt knyttet til en fremtidig forpliktelse.

Administrasjonen har i år avsatt premieavviket på et eget disposisjonsfond. Dette for å bedre å synliggjøre fremtidige forpliktelser på det amortiserte premieavviket, se pkt. 7.1.

13.4.Bosetting og integrering av flyktninger

Målet med jobben vi gjør for å integrere flyktningene, er at alle skal kunne forsørge seg selv etter hvert og være en god ressurs i samfunnet. Flere av flyktningene våre lykkes med det. Noen klarer dessverre ikke å komme ut i ordinært arbeid, men kan likevel være en ressurs for kommunen. Det er derfor viktig å ha en god plan for integrering av flyktningene. Integrering og tilhørighet for den enkelte er ikke bare oppvekst sitt ansvar, det er et ansvar som hele kommunen inkludert det frivillige Os må ta del i. Den enkelte må føle at her hører jeg til, her ønsker jeg å bo, her har jeg mulighet for et aktivt og rikt liv som innbygger av Os kommune.

Kommunen får integreringstilskudd når de bosetter flyktninger og de fem første årene de er bosatt. Anslaget over tilskuddet er usikkert og avhenger av hvor mange flyktninger som reelt sett bosettes i løpet av året, hvor mange vi har fra før, hvilket år disse bosatte seg og om det er noen som flytter ut av kommunen i løpet av året.

Det er beregnet integreringstilskudd på kr 855.000 basert på 4 bosatte flyktninger for 2022. Vi har bosatt mange flere flyktninger, men de fleste har nå bodd her over 5 år. Det forventes at etter fem år skal flyktningene ha kommet seg ut i arbeid og kan forsørge seg selv.

13.5.Lønnskostnader, prisvekst og arbeidsgiveravgift

Et sted mellom 60 % - 63 % av våre utgifter i budsjettet går til lønnsutgifter og sosiale kostnader forbundet med lønnsutgiftene, slik som pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift.

Lønns- og prisvekst

I foreslått statsbudsjett anslås den kommunal deflator til å være 2,5 % for 2022. Kommunenes lønns- og prisvekst er ment å bli kompensert ved økt rammetilskudd med den kommunale deflatoren. Den kommunale deflatoren er sammensatt av lønnsvekst og prisvekst på varer og tjenester.

Arbeidsgiveravgift (AGA)

Arbeidsgiveravgiften i Os kommune ligger på et nivå på 6,4 prosent. Dette er beregnet som et tillegg på alle lønnsutbetalinger. I budsjettet for 2022 ligger det inne arbeidsgiveravgift på til sammen kr 9,1 mill. I årene 2023-2025 vil dette beløpet øke i takt med lønnsveksten i kommunen. Dette er ikke hensyntatt i forslag økonomiplanen for årene 2023-2025.

13.6.Likviditet

Utbetalinger går jevnt gjennom hele året. Inntektene er mer ujevne, da vi fakturerer kommunale avgifter to ganger i året. Det er også to måneder i året, hvor vi ikke får overført rammetilskudd/inntekstutjevning fra staten. Dette er i august og desember. Det har derfor vært ekstra viktig å påse at det er nok penger på vår foliokonto ved lønnsutbetalinger disse to månedene. Nå har vi fått opprettet konsernkonto, slik at dette ikke er nødvendig lenger.

I 2021 fikk kommunen RørosBanken som ny bankforbindelse. En del av saldoen på vår foliokonto tilhører fond som er bundne. Det er ikke krav om at disse midlene skal stå på egen bankkonto. Normalt tar vi opp investeringslånet i november-desember. Vi vurderer likevel likviditeten løpende for eventuelle låneopptak tidligere på året.

Ved utgangen av 2020 var saldo på våre bankkonti kr 42,3 mill. fratrukket bundne midler (skattetrekkkonto og startlånskonto). Mye av disse midlene er knyttet opp mot fondsmidler til sammen utgjør dette kr 40,6 mill. Kr 16,05 mill. av våre midler på bankkonti utgjør bundne midler, mens disposisjonsfondene utgjør kr 44 mill. I tillegg hadde vi ubrukte lånemidler ved utgangen av året på kr 8,7 mill. Tallene for 2021 er kun anslag for begge tabellene under. Kr 5 mill. er satt på egen sparekonto med høyere rente og kun 12 uttak i året.

Likviditet, saldo på våre bankkonti pr 31.12 i årene 2015-2021

Årstall, tall i hele tusen	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Frie midler	17 951	51 636	44 186	49 592	36 389	42 301	33 400
Bundne midler (skattetrekkkonto, sparekonto og startlånskonto)	9 016	7 148	7 859	6 959	6 882	7 017	13 030
Saldo innestående pr 31.12. på alle bankkonti	26 967	58 784	52 045	56 551	43 271	49 318	46 430

Oversikt over frie og bundne midler på bankkonti for årene 2015-2021. 2021 kun anslag.

Saldo fondsmidler pr 31.12 i årene 2015-2021

Årstall, tall i hele tusen	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Disposisjonsfond	17 251	23 399	21 724	23 625	25 476	42 185	38 914
Bundne driftsfond	8 782	7 899	12 224	13 906	11 996	15 554	15 338
Ubundne inv.fond	276	2 276	2 176	2 522	2 420	1 820	1 430
Bundne inv.fond	848	589	956	1 075	703	500	1 000
Sum alle fondsmidler pr 31.12	27 157	34 163	37 080	41 128	40 595	60 059	56 682

Oversikt over alle fondsmidler pr. utgangen av årene 2015-2021. 2021 kun anslag.

14. Fylkesmannens kommunebilde

Fylkesmannens kommunebilde for 2021:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/innlandet/kommunal-styring/kommunebilder-2021/>

15. Oversikter over pågående prosjekter

	Prosjekt	Prosjektleder	Innhold
	Administrasjon		
1	Innføring av ERP – nytt HR og økonomisystem	Må ansettes sammen med Røros og Holtålen	Nytt system innen HR og økonomi
2	Felles klima og energiplan	Felles prosjektleder i Nord-Østerdalen Arne Strypet lokal prosjektleder	
3	Oppfølging samarbeidsavtale interkommunalt samarbeid i ROH	Kommunedirektør og ordfører	
4	Innføring e- handel		Abakus
	Oppvekst		
5	Kulturskole utvikling	Nasjonalt prosjekt	
6	Framtidas skole – Bygging av den nye skolen	Oppvekstsjef, rektorene	Følge opp vedtaket i k-styre 21.10
	Helse og omsorg		
5	Innføring Helseplattformen	Prosjektleder i 50 %	Vedtaket i k-styre 18.11.21. En pasient en journal; i dag har vi mange ulike journaler pr bruker
8	Videre oppfølging velferdsteknologi	Prosjektleder: Ergoterapeut	
9.	Styrking av arbeidet med psykisk helse	Prosjektleder: Toril Christoffersen	
	Kultur		
10.	Samarbeid med frivilligheten	Kultursjef	

11.	Mobilisering seniorressurser	Eldrerådet ved Jon Ola Kroken Kontaktperson/ koordinator i Os kommune er kultursjef	
12.	Bygging på Oddentunet	Kultursjef	
	Kommunalteknikk		
13	Bygging omsorgsboliger	Politisk komite Prosjektleder: Arne Strypet	
14	Bygging legekantor/ ombygging kontorer	Prosjektleder : Arne Strypet Koordinering: Virksomhetsleder for helse og omsorg og kommunalteknikk	
15	Rehabilitering ungdomsskolen		Tilstandsanalyse under arbeid
16	Utarbeidelse kommuneplan	Prosjektleder: Ieva Hicks Prosjektmedarbeider: K-direktør	
17	Energistyring		
	Næringsutvikling og infrastruktur		
18	Bygging av mobilmaster	Regionrådet. PA: Alvadal kommune Prosjektleder: Arne Strypet	
19	Tilrettelegge for bredbåndsutbygging	Regionrådet Prosjektleder: Arne Strypet	
20	Oppfølging av avtale med Vekst i Os	Ordfører og kommunedirektør	
21	Oppfølging av avtale med næringshagen - førstelinjetjeneste	Kommunedirektør	
22	«Lys i gamle hus»	Fortidsminneforeningen	Under arbeid